

VIEŅYBĒ

LXVIII M., 37 N. • 412 BEDFORD AVE., BROOKLYN 11, N. Y. RUGSĒJŌ (SEPT.) 17 D., 1954 • KAINA 10c.

DABAR

Priekš Darbininkā
Laikas ir žmonēs
Kur dinga laivas?
Kada jie atvyko

JUOZAS TYSLIAVA

Karinga, ar žinai, ta Kuni-
gų VieŅybė.

Andai ji puolė VieŅybę, da-
bar — Darbininkā. Vieną to-
dėl, kad rašo, kitą — kad ne-
rašo...

Mūsų laikraščiuji j smogė tik
su viena letena — New Yorko
ir New Jersey provincija. Ne-
pataikė, nors smūgis praužė,
kaip Edna pro New Yorką...

Bet dabar, štai, Darbininkā
ji suėmė visom keturiom.
Redaktorius Sužiedėlis, ste-
nėdamas, teisinasi kunigams,
"kurie nesijaucia niekada pa-
kankamai įvertinti ir aprašy-
ti..."

Zodžiu, "lietuvių kunigai...
tyla prieš Darbininkā..." Ir
tik todėl, kad jis nepasveikino
Kunigių VieŅybės seimo.

Juokai juokais, bet mūsų vei-
kėjai, vistiek kas jie bebūtų
— kunigai ar pasaulionys —
nepasijūmė dėkingumu spaudos
darbininkams.

Vasaros metu, kai, anot Su-
žiedėlio, "net bažnyčiose pa-
moksliai nesakomi", redakto-
riai turi dirbti su tuo pačiu
žiemos sezono nuolomu, daž-
niausiai be atostogų.

Bet veikėjai, patys tingėda-
mi rašyti, susiriesdami, kelks
kad redaktorius, vieką metes,
niekašio ir jų neprašė...

Neveltui vyriausias Darbinin-
kų redaktorius, matyt, paga-
liau netekęs kantrybės, pata-
ria kunigams palaukti —

"...Igi ateis laikas ir reika-
las aprašyti dar ir tuos dar-
bus, kurie turėjo būti, bet liko
nenuadirbti..."

Su dideliu malonumu per-
skaicičiau Jono Aisčio knyga
"Apie laiką ir žmones".

Autorius pradeda:
"Kai pamanau apie laiką,
man gailla jo, ir gailla ne dėl to,
kad jisai nebegrįš, bet kad aš
jojo, rodos, nematiau..."

Faktiniai, gailla ne laiko, ku-
ris stovi vietoje, bet žmonių,
kurie išeina ir nebegrįžta.

Tų žmonių, brangių mums
ir visuomenei, išėjimas ir su-
daro tą laiko bėgimo iluziją.
Jie, tie žmonės, sukūrė ir tą
šauką, kurio Aistis šioje savo
knygoje taip ilgisi.

Yra ko ilgėtis, bracia.

Argentinos Lietuvių Balsas,
neseniai paminėjęs tūkstanti-
nio savo numerio sukaktį, tei-
raujasi apie Lietuvos laivo
"Denny" likimą.

Laikraštis rašo, kad "Sovietų
ambasada JAV per teismą ban-
dė tą laivą pasisavinti."

"Bet teisėjas Whitaker nu-
sprendė, kad Amerika nepripa-
žįsta Lietuvos okupacijos,
taigi nepripažįsta ir okupantų
decretų" — komentuoja Ar-
gentinos Lietuvių Balsas.

Laikraščiuji židmu, "kuris lie-
tuvų veiksmys tą laivą dabar
valdo".

Savo laiku tą laivą valdė
Maitis bendrovės atstovai New
Yorke.

Jie, turėję nemažai tos ben-
drovės turto, galėtų ir atsai-
kyti.

Kada pirmieji lietuviai atvy-
ko į šį kontinentą?

Yra nemažai pėdsakų, ro-
dančių, kad mūsų tautiečiai
gana aktingai dalyvavo Ame-
rikos nepriklausomybės kare.

AR TAI ŽENKLAS TREČIOJO PASAULINIO KARO PRADŽIOS?

Kremlius įsiekio būdų Kiniją sukirsiinti su Amerika. — Ko verta kinų nacionalistų armija? — Ar Mao pasiryžęs pradėti beprotišką avantiūrą?

(VieŅybės korespondento
Washingtonė)

Ar sovietų ataka prieš ame-
rikiečių lėktuvų ir kinų komu-
nistų puolimai prie Quemoj
salos yra ženklas, jog atnauji-
namas karštas karas ir dvi-
gubos paliabos Korėjoje ir
Indokinijoje bus nutrauktos?

Ivykių stebėtojai dėl to yra
skirtingų nuomonių.
Vieni mano, kad Mao Tse
Tungas puolimą prieš Čiang
Kai Seką pradėjo su tikslu su-
stiprinti savo režimą. Diktato-
riai visada reikalingi didelių
įvykių, kad atitrauktų žmonių
dėmesį. Kiti galvoja, kad tai
Kremliaus darbas, kuris vienu
šūviu bando nušauti du zūl-
kius: norėdamas išlaikyti ki-
nus savo globoje, nori juos su-
kirsiinti su Amerika, o taip pat
nuvarginti satelitą, kuris dar-
rosi per daug ambicingas. Dar
kiti aiškina, kad komunistai,
kurių pergalė Azijoje dėjoja,
ryšy su Manilos konferencija,
norėjo pagąsdinti Azijos tau-
tas, kad jos per daug nepasi-
kliautų Amerikos globa, kuri
nesanti taip tvirta, kaip apie
ją kalbama.

Kaip ten bebūtų, Formoza,
kuri buvo šalčio karo centru,
šiandien darosi svarbiausiu i-
vykių centru ir jau statomas
klausimas: ar bus karaliau-
ma?

Jei tikėti gandams, Kinijos
komunistai pasiryžę pulti For-
moza, dar prieš Amerikos rin-
kimus. Jie esą įsitikinę, kad
tuo laiku Washingtonas nesir-
yš imtis kokių nors nutarimų,
o kol įsikis, karas jau būtų
baigtas.

Bet Čiang Kai Seko armija,
kuri jau seniai siūlė savo jė-
gas Korėjoje, konflikto nesiba-
lido ir lošia paskutinę kortą:
dabar arba niekad. Pasitrau-
kusi į Formoza, nacionalistų
armija tikisi, kad Čiang Kai
Sekas, kaip Napoleonas iš El-
bės salos, išsikels ir ves į per-
galę.

Čiang Kai Sekas supranta,
kad jei jis dar lauks keletą
metų, jo armija, kurioj šian-
dien vidutinis kareivis amžius
yra 29 metai, bus pasenusi.
Štai todėl jo lėktuvai ir laivai
puola kinų komunistų pozici-
jas kontinente ir, kaip žinoma,
jam nebologai sekasi.

Kokios yra Čiangs jėgos? Sa-
koma, kad jo armija susideda
iš 450,000 vyrų. Kiti tvirtina,
kad netoli milijono. Tiesa, grei-
čiausiai bus tarp tų dviejų
skaičių. Kiek gi yra komunistų
kareivių, sutrauktų prieš Formoza?
Čia skaičiai irgi neviehodi. Vie-
ni sako, 12 divizijų, kiti, 18,
dar kiti dvigubina. Bet nepa-
sveikinti, kad neseniai iš Korė-
jos kinai atsaukė 8 savo di-

Gana to, kad Tadas Kosciūš-
ka, viešai pripažinęs savo lie-
tuviška kilmę, buvo artimas
Jurgio Washingtono bendra-
darbis.

Mat, tų laikų "dypukai" at-
vykdavo Lenkijos karūnos
ženkle. Tik jų pavardžių sak-
nys rodo, kad tai būta lietuvių,
ne lenkų.

Kitos tautos, kaip žydai, ku-
rie dabar mini 300 metų atvy-
kimo į Ameriką sukaktį, šiuo
atveju, yra "senesni" už mus.

Pavyzdžiui, mūsų kaimynai
suomiai, daugiau kaip prieš 300
metų kartu su švedais atvykę
į Ameriką...

vizijas, nukreipdami jas į "ki-
tą kovos vietą".
Sakykime, prieš Formoza
jie turi sutraukti 250,000 kareiv-
vių. Tai nėra daug. Bet Kini-
ja Mao Tse Tungui yra neiš-
samiama rezervuaras, ir pir-
mašias kareivių divizijas jis
galės pakeisti tuojau pat kito-
mis. Kad komunistai turį stip-
rią aviaciją ir prityrusius lakū-
nus, tai buvo įrodyta Korėjoje.
Tačiau pulti sają, kokia yra
Formoza, prieš kurią amerikie-
čių laivynas yra nuleidęs "ge-
ležinę uždanga", be tvirto lai-
vyno neįmanoma. Ar Mao turi
tokį laivyną?

Yra žinių, kad Pekino vy-
riausybė už paskolinimą po-
vandeninių laivų rusams "iš-
nuomavę" 30 metų Hainan sa-
lą. Pagaliau Pekino ir Mask-
vos radijas jau kuris laikas
skelbia apie "didvyrišką užda-
vinį" išlaisvinti Formoza. Ar
tai reikštų, kad Kremlius pa-
siryžęs visapusiškai remti Pe-
kingą? Jei taip, tai tada mes
galime atsiderinti trečiojo pa-
saulinio karo akivaizdoje.

Ar dabartiniai bombardavi-
mai prie Quemoj salos reiškia,
kad karas pėsis?

Dauguma stebėtojų galvoja,
kad šios operacijos neišsiplės.
Užimti Formoza, kuri yra per
150 mylių nuo kontinento ir
kuri yra paversta tvirtove su
puse milijono kareivių, sau-
goma jūroje dešimties tūkstan-
čių amerikiečių jūrininkų, tai
nėra jau taip lengvas rieuš-
tas perkąsti.

Ar Mao Tse Tungas mesis į
tokią beprotišką avantiūrą?

Vienintelis vakarietis, kuris
į šį klausimą gali atsakyti, yra
anglų darbiečių vadas Attlee,
neseniai buvęs Kinijoje ir ma-
žėsis su Mao. Jis rado Kiniją
ekonomiškai susitvarkiusią, už-
sibrėžusią didelę darbų pro-
gramą. Anot jo, kai valstybė
imasi vykdyti didelius darbus,
ji nemano kariauti.

Bet tai argumentai, kurių
diktatoriai ne visada pašo.

Greičiausiai, Mao Tse Tun-
gas, matydamas kaip jam yra
sunku išsikovooti vietą Jungti-
nėse Tautose diplomatinio ke-
liu, mėginą šantažu paveikti
Ameriką.

APLINK Pasauli

● I keturis patuliuojančius
Čekoslovakijos pasienyje ame-
rikiečius čekai paleido 35 šū-
vius, Amerikiečiai atsisaudė.
Niekas nebuvo sužeistas.

● Senato užsienio reikalų ko-
misijos pirmininkas senato-
rius Wiley Paryžiuje tarėsi su
NATO kariuomenės vadais.

● Švedijos žvejai, išplaukę į
Botnijos įlanką, buvo apšaudyti
nežinomo karo laivo.

● Britų karo ministerija prane-
sė, kad 16,000 britų karių ap-
leidžia Korėją.

● Egipto premjeras Nasser
pareiškė, kad Izraelio baimė
dėl Amerikos karinės paramos
Egiptui esanti be pagrindo.

● Indija remianti dr. Van
Kleffens, Čandijos delegatą,
Jungtinių Tautų Susirinkimo
pirmininko pareigoms, vietoj
Tailand delegatą, kunigaikš-
čio Waitthaykob, kaip "netin-
kamo atstovauti Azijai".

● Vakarų Berlyno antikomun-
nistinis biuras pranešė, kad
Rytų Vokietijoje įkalintą 50
pareigūnių, mėginusių palaiky-
ti "kontaktą" su Vakarais.

● Vėl neramumai Tunisijoje.
Septyni arabų partizanai ir
vienas prancūzų kareivis žuvo
susisaudyme ties Gafsa.

● Viet Nam premjeras Ngo
Dinh Diem net dviem atvejais
"patarė" atsistatydinti vyr.
kariuomenės viršininkui gen.
Nguyen Van Hinh, bet šis at-
sisakė klausyti.

● JAV laivyno vadovybė nu-
tarė pasiųsti į Pacifiką 45,000
tonų lėktuvnešį ir 16 naikini-
tuvų. Bet šis karo laivyno jė-
gų perkėlimas nieko bendro ne-
turis su neramumais ties For-
moza.

● Apie 87,000 japonų, tarnau-
jančių Amerikos karinėse į-
staitose (Japonijoje) išėjo į
streiką, reikalaudami aukštes-
nio atlyginimo.

● Britų užsienio reikalų mi-
nisteris Anthony Eden, kuris
šiuo metu yra Romoje, parei-
škė, kad Italijos vyriausybė yra
priėmusi jo planą dėl Vokietijos
apginklavimo.

● Turkijos prezidentas Celal
Bayar, po dviejų savaitių vizi-
to Jugoslavijoje, grįžo į An-
karą.

● Burmos premjeras U Nu šiu
metų pabaigoje lankysis ko-
munistinėje Kinijoje. Komun-
stinės Kinijos premjeras Chou
En Lai, grįždamas iš Genevos
konferencijos, irgi lankysis Bur-
moje.

● Ateinančio mėnesio paba-
goje Harold E. Stassen vyks
į Jugoslaviją ir Ispaniją. Jo
lankymasis Belgrade yra sie-
jamas su praeitą mėnesį pasi-
rašyta karine sutartimi tarp
Jugoslavijos, Graikijos ir Tur-
kijos.

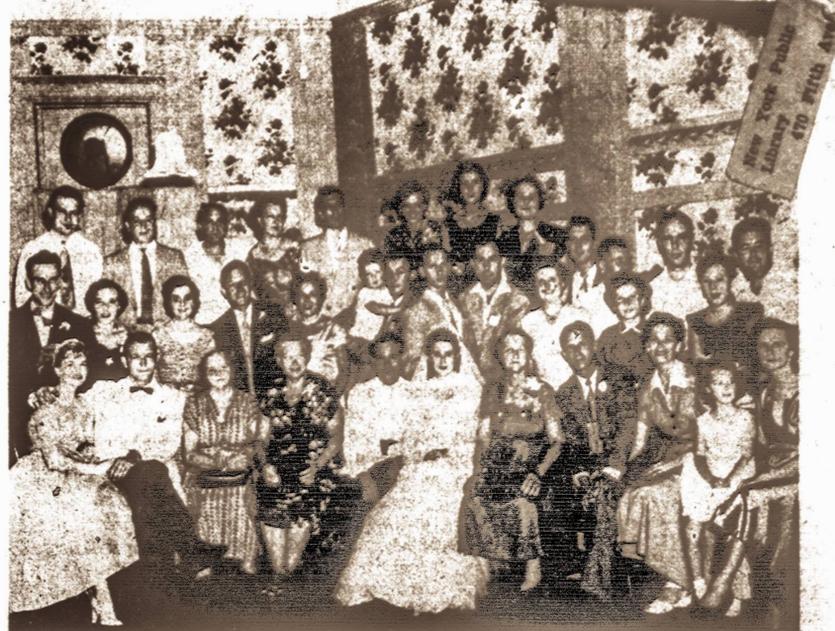
● Edeno kellonę reikia laikyti
kaip bandymą derybas atnau-
jinti naujo dialogo formoje.
Būdami praktiški žmonės, an-
gliai šį kartą bus pasiryžę pa-
siskirti per Rubiconą — La-

Orleansville ir kai kurie ki-
ti aplinkiniai miesteliai bei a-
rabų kaimai Alžerijoje, Siau-
rės Afrikoje, faktinai nušiuo-
ti nuo žemės paviršiaus.

Nuo žemės drebėjimo, kuris
įvyko praėjusią savaitę, žuvo
apie 1,657 žmonės. Apie 3000
suseistų ir virš 10,000 liko be
pastogės.

Kol kas dar neturima žinių
iš visų aplinkinių miestelių ir
arabų kaimų, su kuriais nu-
trauktas telefoninis ryšys, bet
jau 30 mylių nuo Orleansville
susiduriama su katastrofos pa-
sekmėmis.

Žemės drebėjimas buvo toks
didelis, kokio Saurės Afrikoje
dar netekė matyti. Namai grū-
vo, kaip kortos. Nauji devynių
aukštų namai, pastatyti dar-
bininkų kolonijai, kur, laimei,
dar nebuvo gyvenami, pavirtė

Atrodo, kad mišrios šeimos Amerikoje, šia me tautybių konglomerate, yra neišvengiamas reiškinys. Štai šiame paveiksle matome Jono Kliučiaus ir Elizabeth Bergmueller (sėdi viduryje) vestuvių puotos, rugsėjo 4 d. įvykusios V. Belecko svetainėje, dalyvius. Greta jauniosios sėdi M. Arbatiauskienė. Antroje eilėje, ketvirtas iš kairės, Joseph Herbert Arbatiauskas, Fordo atstovas Franklin Square, L. I. Pirmoje eilėje, pirmieji iš kairės, E. Herbert, tos firmos biznio vedėjas, su žmona.

BRITAI MĒGINA GELBĒTI EUROPA

Anglai pasiryžę peržengti Rubiconą. — Kokia yra Mendes-France politika su Rytais ir Vakarais — Naujas Kremliaus manevras.

"Europos Gynybos Bendro-
menė mirė! Tegyvuoja Europos
Gynybos Bendroumenė!" —
šaukia angliai.

Kad paskubinus Europos Gy-
nybos Bendroumenės atstaty-
mą, arba ją pakeisti kita gy-
nybos sistema, Anglija ėmėsi
inicijatyvos išvystyti savo dip-
lomatine akcija. Istorijsje ji
visada pralaimi visus mūšius;
išskyrus paskutinįjį. Ir štai,
dabar, kad laimėjus šį mūšį, po
nenusisekusio bandymo su-
sukti aštuonių, o vėliau de-
vynių konferenciją, Churchillis
išsiuntė savo užsienio rei-
kalų ministrą Antony Edena
aplankyti visas "Mažosios Eu-
ropos" sostines.

Šitą mūšį Londonas seniai
būtų laimėjęs, jei būtų akty-
viai prisidėjęs prie bendro-
menės organizavimo. Bet ang-
lai, jausdamiesi savo salose
lyg kitame kontinente, nenor-
ėjo prisidėti prie Europos or-
ganizavimosi.

Šiandien jie suprato, kad jei
nebus apgintas kontinentas,
negalima bus apginti ir Angli-
ją. Edenas bando vietoj pa-
laidotos EDC rasti kokį nors
kompromisą. Kodėl toks sku-
bėjimas išspręsti Vokietijos ap-
ginklavimo klausimą? Atrodo,
kad artimas pavojus verčia
anglų išvystyti diplomatinę
akciją, kas jų charakteriui ne-
įgimta.

Edeno kellonę reikia laikyti
kaip bandymą derybas atnau-
jinti naujo dialogo formoje.
Būdami praktiški žmonės, an-
gliai šį kartą bus pasiryžę pa-
siskirti per Rubiconą — La-

(VieŅybės korespondento
Europoje)

Manche ir aktyviai įsijungti
savo jėgomis į Europos gyny-
bą.

Kas juos verčia tai daryti?
Tik jau ne prancūzų maldavi-
mai. Greičiausiai, baimė, kad
Jungtinių Valstybių tautinė
saugumo taryba, drauge su
Pentagonu, nenustatytų atitrauk-
ti savo kariuomenę iš Euro-
pos.

Ar tikrai gresia toks pavojus?
Nėbūna dūmų be ugnies.
Europoje vaikšto gandai, kad
Europos gynybos reikalai iš
politikų rankų pereina į Pen-
tagono. Varžybos, kurios ilgą
laiką vyko tarp Valstybės De-
partamento ir Pentagono, esan-
čios laimėtos karių. Zmo-
gus, į kurio rankas būsiąs per-
duotas visas reikalas, esąs ge-
nerolas Lawton Collins. Jis ga-
vęs aiškias admirolo Radfordo
instrukcijas: paruošti naują
Europos gynybos planą, nekrei-
piant dėmesio į politikų no-
rus.

Praeity Pentagono studijuo-
davo savo hipotezes suderintai
su Valstybės Departamento
pasūlymais. Dabar būsiąs prie-
šingai: diplomatų vaidmuo bū-
siąs nuvalyti stalą, ant kurio
kariniai strategai galėtų iš-
tiesti savo žemėlapius.

Pentagonas visą laiką skep-
tiškai žiūrėjo į Europos gyny-
bą dabartinėse jos sienose.
Naujas planas paliks rusams
atviras duris į Olandiją, Bel-
giją ir Liuksemburgą, bet už
tai su vokiečių kariuomenės
pagalba bus galima laikyti il-
gesnį laiką Bohemijos aukštu-
moje ir, blogiausiu atveju, per
Austriją galima būsiąs pasitraukti
į Italiją.

Jei prancūzai nesijaudindami
žiūri į šį planą, Anglija ir
Benelux kraštai nerimauja.
Anglai bet kokia kaina yra pa-
siryžę nelėisti rusams ateiti
iki La Manche, nes, ko gero,
jie sugalvos jį perplaukti.

Kokia yra pagaliau Mendes-
France ateities politika? Kaip
jis žiūri į santykius su Rytais
ir Vakarais?

Mendes-France visada buvo
linkęs atnaujinti derybas su
sovietais, bet per anglosakų
žurnalistų pietus jis aiškiai pa-
stebėjo: "Kai leidžiama vežti
laiką kaip Rausvuose Rūmuose,
kur kiekvienas pasiiko prie
savo pozicijos ir tai tik apsun-
kina padėtį, geriau visai neat-
naujinti derybų".

Anot jo, negali būti ir ka-
bos apie Vokietijos neutraliza-
vimą, nes tai sudarytų Europos
vidury pavojingą tuštumą ir
pastimėtų Vokietiją į to šla-
bį, kuris pirmas pasirostų pa-
tenkinti vokiečių teritorialines
užgaidas. Kalbėti apie neutra-
lumą, anot Mendes-France, tai
ko gašimimas.

Svarbiausias tikslas — taika
tarp Rytų ir Vakarų. Bet kad
užtikrintus taiką su Rytais, re-
ikia pirmia suorganizuoti Vaka-
rus, o tam reikalingas vokie-
čių ir prancūzų susitarimas
ir anglų ir prancūzų sugyveni-
mo išlaikymas.

Mendes-France galvoja, kad
organizuojant Vakarų galima
būsiąs paimti kai kuriuos ele-
mentus iš Paryžiaus sutarčių,
bet negali būti ir kalbos grįžti
prie išsio pirmykščio teksto,
nes tai būtų bandymas atsta-
tyti senąją Europos Gynybos
Bendroumenę. Ji esanti pala-
dota. Belieka suredaguoti nau-
ją Gynybos projektą.

Sovietai pradėjo naują ma-
nevra, paskelbdami notą, su
kuria bando gašdinti vakarie-
čius, kad po EDC atmetimo,
jie mesimty organizuoti ką
nors panašaus.

Kremlius aiškina, kad EDC
būtų galėjusi sukelti Europoje
grasimą naujam karui, leis-
dama apsiginkluoti vokiečiams.
Kitaip sakant, bet kokia siste-
ma, kuri remsis Vokietijos ap-
ginklavimu, sovietų akimis žū-
rint, pavojinga kaip ir EDC.

Ar bereikia aiškesnio prody-
mo, kiek daug sovietai prisidė-
jo prie EDC numarinimo?

Sovietai visą laiką yra nu-
latiniame kare su laisvomis
tautomis. Pastovi taika, geras
ekonominis gyvenimas jiems
kludo paimti tokį kraštą į sa-
vo rankas. Priešingai, chaccas,
mizerija, nesutarimai tarp
tautų ne tik padeda sovietų
ekspansijai, bet ir padeda iš-
laikyti komunistinį režimą.

Sovietų Rusijoje tarp val-
dantiųjų nėra nė vieno žmo-
gaus, kuris galvotų apie taiką
su vakarais, nė vieno žmogaus,
kuris nesurostų karui prieš
laisvąjį pasaulį, kaip rašo Ju-
an Gorkin savo naujai pasiro-
džiusioje knygoje "XX am-
žiaus likimas". Bet visi jie
Kremliuje žino, kad karas su
Vakarais bus laimėtas tik ta-
da, kai vakariečiai nebus vie-
ningi. Štai todėl Kremliaus a-
genda teturi vieną tikslą: skie-
leisti nesantaiką ir naudotis
net ir mažiausiais nesutarimų
jausmais.

ISPŪDŽIAI IS RAMBYNO SKAUTŲ STOVYKLOS

Sakoma, kad skautas tikrai skautauja tik tada, kai jis stovyklauja gamtoje. Šis tvirtinimas pasirodė esąs teisingas, praleidus dešimtį dienų Atlanto pakraščio skautų stovykloje, "Rambyne". Kiek daug skautiško patyrimo įgyta, kiek beamerikonėjančių jaunų širdžių sužavėta lietuviškomis vertybėmis, kiek daug propagandos Lietuvos laisvės užkariautojų, — tai gali pajusti tik tas, kuris pats dešimtį dienų buvo tarp 250 skautų ir skaučių.

Nuo Philadelphiajos iki Rhode Island skruzdės sesės ir broliai Buzzards Bay, Mass., — pirmąją tokio masto skautų stovyklą Amerikoje. Gausiai buvo atstovaujami Bostono, New Yorko ir Hartfordo vienetai, tačiau nemažai atvyko ir iš Elizabetho, Waterbury, Worcester ir kt.

Mėta ir stovyklavimo sąlygos — idealios kiekvienam vasarotojui: mylios ligumo ir poros šimtų metų platumo ežeras, apsuptys pušynais ir uogienojais. Stovyklautojų gyvenvietės — palapinės ar kabinos su lovomis ir čiužiniais. Stovyklos štabui, ligoninei ir redakcijai buvo specialus pastatas su visais patogumais. Svarbios žinios berniukų ir mergaičių stovykloms, kurias skyrė ežeras, buvo perduodamos garsia kalbū. Susisiekimai su miestais buvo palaikomas telefonu ir specialiu paštu. Stovyklos rajonas apėmė visą ežerą ir platų ruožą aplink jį. Vandens sportui pajūvirint stovykla turėjo amerikietį instruktorių, kuris pagal stovyklautojų plaukimo lygį suskirstė juos į tris grupes ir jas atskirai instruktavo. Gyvybės saugą užtikrino pakankamai patį stovyklautojų tarpus. Buvo apie trisdešimt įvairaus tipo laivelų, ir daugelis stovyklautojų instruktorių dėka išmoko tinkamai jais naudotis.

Maisto stovyklos pradžioje, kaip ir kiekvienoje stovykloje, neužteko, ypač kai viesulas sutrikdė normalų susisiekimą, tačiau, stovyklai įpusėjus, valgė visi pilna burna. Ligoniai buvo tinkamai rūpinami. Keletą dienų su stovyklautojais praleido vienas gydytojas, o ilkiusiomis dienomis ligoniai rūpinosi patys skautai — sanitarai. Sunkiau susirgusių vedė į Plymoutho ligoninę.

Stovykloje veikė kioskas, kuriame stovyklautojai pirkdavo įvairius reikmenis, lietuviškas knygas, valsvandenius ir kt. Buvo leidžiamas dienraštis, kurį tvarkė R. Kezys, G. Frankaitė ir R. Bričkus. Kiekvieną vakarą vyko lauzai. Turėjome broliško, tarpautinį, tėvynės ir kt. lauzus. Vyr. lauzavedys — V. Strolija, kuris taip pat buvo Bostono skautų draugininkas ir įvairių užsėmimų ir žaidimų pravedėjas. Jo paduotojai — Ev. Kaminskaitė ir R. Kezys.

Didžiausią stovyklavimo darbą užėmė pasirodymai skautų patyrimo programoms. Instruktoriais turėjome savo tarpe eilę jaunų vadovų, tačiau savo plačiu skautišku patyrimu daug prisidėjo ir "senieji vilkai": prof. V. Čepas, prof. I. Končius, A. Saulaitis, kun. J. Vaišnys, S.J. ir kt. Jie pašnekėsiu ar žaidimų formoj gūno jaunųjų skautų patyrimą. Stovyklos gale apie trisdešimt jaunuolių davė skautiškas, skauto, vyr. skautės ar skauto vyčio žodžius. Daugelis įgijo aukštesnius patyrimo laipsnius. Vyt. Pileika, kuris buvo berniukų stovyklos komendantas, buvo pakeltas į paskautininko laipsnį.

Pirmąją stovyklos dieną mūsų stovyklautojai buvo pašviesti į amerikiečių skautininkų (kurį ten buvo iš visur suvažiavę apie 150) lauzą, kuriame jie išpildė didesnę programos dalį. Atrodo, ame-

rikiečiams mūsų dainos, tautiniai šokiai ir visi pasirodymai paliko tikrai gerą įspūdį. Rugs. 31 d. stovyklą nusiaubė smarkus viesulas, išlauždamas jos rajone apie 60 medžių, iš kurių vienas užgriuvo ant skaučių palapinės, tačiau juose buvusi mergaitė stebuklingu būdu nesužeista. Ši stovyklai padaryti viesulo nuostoliai yra nežymūs. Visos kitos dienos buvo giedrios ir šiltos.

Išpūdingiausias momentas buvo stovyklos uždarymo diena. Sekmadienį, rugs. 5 d., suvažiavo apie 500 svečių. Jie turėjo puikią progą stebėti mūsų skautų ir skaučių gražiais lietuviškais ornamentais papuoštas palapines, nagingai paruoštus indams ir batams padėklus, rankšluosčius ir rūbams pakabikštus ir daug kitokių papuošalų ir skautiška sukombinuotų patogumų. Tą dieną po pietų įvyko didelė vandens sporto šventė. Čia buvo ir vandens baletas, ir gyvulių paveikslai, ir plaukimo rungtynės visokiais stiliais, ir skestančiųjų gelbėjimo demonstracijos, ir net tautiniai šokiai. Pavaikare įvyko iškilmingas vėlavos nuleidimas su sveikinimais, žodžiu, pakėlimais ir gražiu paradu, kurį priėmė pirmąsios pirm. prof. V. Čepas ir visa tribūna Lietuvos skautų ir nusipelnusių asmenų. Vakare įvyko didžiulis lauzas.

Sunku žodžiais nupasakoti pilną stovyklos vaizdą, tą jaunatvišką, kūrybinę nuotaiką,

persunktą meilę Lietuvai, tas galingai skambėjusias dainas svetinguos miškuos ir tą didelį vadovų pasiaukojimą lietuviško jaunimo auklėjimui. Visa tai galėjo pajusti tik tas, kuris pats stovyklavo arba bent dieną aplankė stovyklą. Už tokią puikią stovyklą skautai ir jų tėvai turi būti dėkingi tiems jos organizatoriams ir darbuotojams, kurie, vieno jų žodžiais tariant, kiekvieną laisvą minutę aukoja skautybę. Pirmoje vietoje stovi stovyklų viršininkas A. Banėvičius, komendantai — V. Pileika ir D. Barmuštė ir jų adjutantai — G. Dragūnevičius ir N. Stadalnikaitė, pionierių vadas — R. Bričkus, programos vedėjas — J. Ulėnas, ūkio reikalų vedėjas — Č. Kiliulis, G. Pileikienė, N. Kamniskaitė, p. Dapkienė, R. Tamošūnas, draugininkai — L. Lukoševičiūtė, D. Ruseckaitė, M. Ingelevičiūtė, A. Kanaukaitė, R. Kezys, V. Strolija, S. Liaukus, V. Blumfeldas, sanitarai — S. Rumbutytė, Ev. Kaminskaitė ir Ed. Kaminskai.

Reikia tikėtis, kad Atlanto pakraščio skautai, kurie ir šiaip yra judrus, po šios stovyklos dar labiau sukrus skautiška darbe. Gai skautų būčiųlių ir visos lietuvių visuomenės pareiga yra visomis išgalėmis remti šį skautų judėjimą, nes skautybė čia, tremtyje, šalia skautiškosios ideologijos puoselėjimo, yra bene pagrindinė organizacija, kurstanti lietuvių ugnelę jaunimo širdyse.

Romas Kezys

Biržiskai Suselpti Komiteto Atsiskaukimas

LOS ANGELES, CALIF. — Lietuviai džiaugiasi, turėdami laisvėje prof. Mykolą Biržiską, garbingąjį Nepriklausomybės Akto signatarą, žymų mūsų tautos mokslininką, rašytoją ir visuomenės veikėją. Jau ketveri metai, kai šis mūsų tautai nusipelnęs vyras, yra priverstas gyventi tokiomis vargingomis sąlygomis, kurios nedaro garbės lietuvių vardui.

Los Angeles lietuvių visuomenė bendrame pasitarime nutarė apčiuopiamu būdu ateiti jam pagalbon. Tam tikslui buvo išrinktas specialus komitetas, į kurį įėjo įvairių profesijų ir pažiūrų žmonės. Visuomenė pageidavo, kad šis komitetas susirūpintų sunkiu Mykolo Biržiskos likimu, sudarytų jam geresnes gyvenimo ir darbo sąlygas ir duotų pagalbą, kad lietuviui jį vertina ir gerbia.

Tačiau Los Angeles lietuvių kolonija yra permaža pati viena šį uždavinį išspręsti. Todėl Komitetas nutarė kreiptis į viso pasaulio lietuvius ir jų

organizacijas, prašydamas aukomis prisidėti prie šio krikščioniško ir lietuvių tautai garbingo darbo. Komitetas tikisi šį mūsų tautos veteraną suselpti ir aprūpinti taip, kad jis galėtų ramiai gyventi ir dirbti Lietuvos naudai.

Komitetai sudaro šie visuomenės rinkti asmenys: pirminkas Jonas Uždavinys, vicepirminkas Chas. Lukšis, išdinkas kun. kleb. J. A. Kucingis, sekretorius dr. Petras Pamataitis ir valdybos nariai: Marija J. Aftukienė, adv. Aleksandras Dabys, Adelė Deirgienė ir Bruno Gediminas. Komiteto garbės nariai: Lietuvių Rašytojų Draugijos pirminkas Ben. Babrauskas, Lietuvių Profesorų Draugijos Amerikoje pirminkas dr. P. Jucaitis ir Lietuvių Žurnalistų Sąjungos pirminkas V. Rastenis.

Komitetas skelbia tam tikslui iki 1964 m. gruodžio 1 d. aukų vaji. Aukas prašome siųsti išdinko vardu šiuo adresu: Rev. J. A. Kucingis, 2704 St. George Street, Los Angeles 27, California. Aukojusių asmenų pavardės ir visas atsiskaitymas bus skelbiami spaudoje. Atsiskaitymą tikrins revizijos komit. Vajui pasibaigus, aukotojų ir organizacijų vardai bus surašyti į specialią knygą ir įteikti pačiam prof. Mykolui Biržiskai. P.P.

KARLONAS Funeral Home

Lietuviams tarnauja daugiau kaip 20 metų.
280 CHESTNUT STREET,
NEW BRITAIN, CONN.
Tel. 9-1181

NERVINE

Alexander's Nervine, kuri turėtų veikti nuo nervų ligų, yra mišiny stiprių ir brangiausių šaknų, žiedų, žievių ir žolių, ir tas mišiny padeda nuo visokių nervų sutrimų, galvos skaudėjimų, kvailisimų, isterijos, rūpesčio, susikrimitimo, bėmėgės, karščavimų, išgąsčio, persikrimito ir kitų nervinių negalavimų. Gerdamas tą mišinį gauni maistą nervams. Šios gyduotės kainuoja \$5.00 svaras. Už \$2.00 prisunčiame 5 uncijas. Į Kanadą \$2.25.

ALEXANDER'S CO.
414 Broadway
South Boston 27, Mass.

SPAUDOS IŠKOVOJIMO

50 metų sukaktuvinis leidinys
LITERATŪROS METRASTIS
jau spaudoje ir pasirodys ši rudenį.

Šioje didžiulėje knygoje su savo naujausia kūryba dalyvauja kelios dešimtys lietuvių rašytojų. Metrastų redaguoja rašytojai Jonas Aistis ir Stepas Zobarskas.

Ši knyga — tai kovojančio ir nepasiduodančio lietuvių atsparos dokumentas. Ši knyga vaizdžiau už viską kalbės apie mūsų tautos teisę turėti savo kalbą, raštą, laisvę ir tikėjimą.

Būkite šios knygos garbės prenumeratoriai — padėkite leidyklai atlikti sunkų šio didžiulio veikalo išleidimo darbą. Prenumerata priimama iki šm. spalio 15 dienos. Prenumeratorių pavardės bus paskelbtos knygoje.

Metrastis, didelio formato ir įristas drobėn, kainuos 6 dolerius. Prenumeruojant iš anksto — tik 5 doleriai. Užsakymai ir pinigai siunčiami šiuo adresu:

GABJA, 335 Union Ave., Brooklyn 11, N. Y.

Kai pirmą kartą tenka svertis.

VARGE LIETUVIS YRA KILNUS

Kai Balfas vėl ištiesė ranką į mus, prašydamas paaukoti Vokietijoje likusiems lietuviams suselpti, mano mintys nuskrido į Lietuvą ir Vokietiją, į dar taip netolimą praeitį.

1946 m. pavasaris. Už kelių dienų Velykos. I mūsų mažąją Tolko lietuvių stovyklą (Slezvigo apskr., Schleswig — Holstein provincijoje) atvyksta apie 20 jaunų vyrų, buvusių karių, o vėliau belaisvių. Ką tik paleisti iš nelaisvės.

Atvyko, bet maisto ir kito reikalingo žmogaus gyvenimui jie iš niekur negauna. UNNRA tremtinių ir pabėgėlių maitintoja ir globėja jų nepripažįsta nei tremtiniais, nei pabėgėliais. Taigi netekia globos. Užsimegza lietuvių degybos su "teta" UNNRA. Bet kol šis klausimas išsprendęs, praeis keletas savaitės. O žmogus nevalgas ilgai neišgyvens, ypač dar nelaisvėje išbadėjęs.

Stovykloje gyveno irgi socialieji nepripažinti tautiečiai, nes gaudavo tik labai menką maisto davinį. Visi tremtiniai gerai žino, kad britų zonoje mūsų dypukai sunkiau gyveno ir stipriau diržais veržė pilvus. Bet alkanas alkaną labiau užjaučia. Beveik visos šeimos pasiėmė po vieną buvusį karį belaisvį ir maitino net tris savaites, nutraukusios kąsni nuo savo ir savo vaikų burnų, kol išsprendė klausimas ir jie buvo pripažinti tremtiniais ir tuo būdu pradėjo gauti maistą ir kitą globą.

Tai buvo gražus lietuvių žmoniškos širdies įrodymas. Pats alksta, bet dar kita, labiau alkaną, suselpti.

Arba daug skaitome apie tai, kad Lietuvoje lietuvių daugeliui vokiečių išgelbėjo gyvybę, apgindami juos nuo bado mirties. Juk dabar Lietuvoje žmonės taip pat nepersivalgo. Be to, vokiečiai lietuviams nebuvo nuosirdūs 1941 — 1944 m. okupacijos laikais. Gerokai

lietuvių skriaudė ir pišė ir kėsinosi laimėjimo atveju lietuvių tautą pavergti. Bet varge esantis lietuvis kilnus. Ir buvusiame priešui, esančiam jau varge, nuosirdžiai padeda.

Palyginkime lietuvių žmoniškumą su belgo ar olando, kurie, karui pasibaigus, vokiečius belaisvius metė akmenimis, sąslavomis, piltė pamazomis. Tų visų kultūringų varkaričių "kultūringų dovanų" teko ant savo galvos patirti ir daugeliui lietuvių, buvusių prievartai paimitų į vokiečių kariuomenę, o paskui patekusių į sąjungininkų nelaisvę.

Prisiminus tai, imi didžiulis lietuvių kilnumas, bet stauga tas didžiavimas dingsta ir pasidaro lyg neįjauki, kai apsidairai aplink. Amerikoje ir Kanadoje esame jau neblogai įsikūrę. Nebetinka alksti ir vienas kitas doleris ir banke ir kišenėje laikosi. Vadimasi, jau nebevargštame, nors ir tenka sunkiai dirbti. O be darbo kas ką duoda. Ir kągi matome? Kuo daugiau tas kilnus lietuvis turtėja, tuo labiau jis šykštėja ir nebenori savo vargstantiam tautiečiui padėti. Ir tikrai lietuviškoji patarlė sako: Sotus alkaną neužjaučia.

Negalima sakyti, kad jau visi lietuvių dolerio meilėje pasikendė, nebetekę žmoniško jautrumo ir jau nebeuokėjo savo vargstantiems tautiečiams suselpti. Yra dar daug širdies žmonių, bet, vis daugiau atsiranda tokių, kurie spjauja ir viską, kas kilnų ir žmonišką, ir tik užsidaro savo asmens gerovės kiautė. Kiti tegul nors badu miršta, kad tik aš būčiau sotus.

Vienas vokiečių profesorius apie lietuvius yra išsitaręs: "Lietuviai gali iškęsti didžiulius persekiojimus, vargus, trūkumus, bet jie negali pakęsti laisvės ir gerovės". Profesoriaus nuomone, lietuvių laisvėje ir gerovėje išlytė, suleptėja, pasidaro tautiniai neatsparūs. Atidžiau apsidairę po savo ateitį ir dabar po savo aplinkumą, turėtumėm su profesorium sutikti.

Šiandien Balfas ištiesė ranką į mus, prašydamas paaukoti vargšams lietuviams Vokietijoje suselpti. Prisiminę lietuvišką nuosirdumą ir nenorėdami atsilikti nuo Lietuvoje likusiųjų širdies, nepagalėkime vieno kito dolerio paaukoti, kad ir iš sunkaus savo darbo. S: Širvys

J. MARKIEWICZ
AND
SONS, Inc.
Tel. LOcust 2-9229
Laidotuvių Direktorai
15 Trumbull Street
New Haven, Conn.

JOS VISTIEK BUS LAISVOS.

Antrojo Committee on Communist Aggression pranešimo apie jo surinktus duomenis pasiskelbimo proga kongresm. E. J. Bonin pasakė, kokį įspūdį jisai susidarė apie komunistinį valdymą, būdamas to komiteto nariu.

Kai tik komunistai įsigali, jų veikimą žymi žiaurumai ir teroras, — kaltėjo kongresm. Bonin. Žudymai ir pišėjimai yra tuo atveju paprastas reiškinys.

Komitetas konstatavęs, jog kai kurios grupės komunistų yra specialiai pasmerktos išduoti be jokio teismo. Tai ypač liečia dvasišką ir tuos, kurie palaiko krikščionybę. O taip pat tas pats likimas laukia valdžininkų, politinių veikėjų, teisėjų ir advokatų, buvusių karių sąjungų vadovų ir kitų. Lygiu būdu naikinamos visos didžiulios pavergtu tautų vertybės — tiek medžiaginės, tiek dvasinės: religija, kultūra, menas, tautinės brandenybės. Bažnyčios pavertė-

mės sandėliais, teatrais ar kabinėmis, paliekant tik vieną kitą, kad būtų galima tvirtinti, jog paliekama tikėjimo laisvė. Suimtieji baisiausiais būdais kankinami. Propagandos tikslais kartais ir komunistai skelbia tariamas amnestijas, tačiau jos taikomos tik kriminalistams, kurių paleidimą seka užpildinėjimai ir pišėjimai. Šiuos dalykus išdėstęs, kongresmanas tačiau pareiškė viltį, jog pavergtos tautos vistiek atgaus laisvę.

LAIC

Karolis Požėla, žinomas rinkas, mirė rugsėjo 4 d. Chicagoje. Tą pačią dieną mirė jo mokinys Maurice Tillet (Angelas) Chicagoje. Abu palaidoti Chicagoje lietuvių tautinėse kapinėse.

Buv. Havajų universiteto profesorius lietuvių Vytautas Bražė-Brazevičius yra Guam skais vienintelio laikraščio redaktorius.

GINTARAS GRAŽIAUSIA DOVANA

Brangi atmintis kiekvienam lietuviui. Tradicinis papuošalas visą metą.

Vieta kuri saugo mūsų brangaus krašto aukšą — gintarą. Didžiausias pasirinkimas gintaro dirbinių.

AMBER GUILD, Ltd.
80-19 31th Ave., Jackson Heights, L. I., N. Y.
Tel. HA 9-5855
Virš 50 metų gintaro versle.
Lengva pasiekti auto — Northern Blvd. (25a) iki Jackson Heights — 2 blokai iki 25th Ave.
IND Sub. — iki Roosevelt Ave. — Jackson Heights stoties. IRT Sub. — iki 74th St. stoties.

ALLIANCE CRYSTAL COCKTAIL BAR

Kazys ir Alvina Buidvidai

Vienas iš gražiausių kabaretų mieste. Geriausias rūšies maistas, įvairiausi gėrimai.

DU ORKESTRAI, "FLOOR SHOW" IR SOKIAI
Vakarais muzika prie baro.

80 ST. MARKS PLACE, NEW YORK, N. Y.
(8th St. ir 1st Avenue) GRamercy 7-9765

Tel. Virginia 9-3112

PARK FLORIST
Matthew Mažeika
Gėlės pristatomos 1 bet kuria pasaulio vieta.
WOODHAVEN 21, N. Y.
(Skersai nuo Haven teatro)

JUCUS SISTERS RESTAURANT

Stašys Jucus, Vedėjas
(Lakūno Dailaus brolis)
Atdara visą naktį.
1608 W. 47th STREET, CHICAGO, ILL.
(47th St. ir Ashland Ave.)
Lafayette 3-9670

TRAUN'S BAR
AUGUST TRAUN, Sav.
N.E. cor. 7th & DAUPHIN STREET, PHILADELPHIA, PA.
Tel. PO 5-9785

ADAMS' CAFE
RESTORANAS IR BARAS
941 SPRING GARDEN, PHILADELPHIA, PA.
Tel. PO 5-9566

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI
JUOZAS KAVALIAUSKAS
LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601-3 So. 2nd Street PHILADELPHIA, PA.
Tel. DE 4-5136

CHARLES J. ROMAN
(RAMANAUSKAS)
1113 Mt. Vernon St., Philadelphia, Pa.
PO 5-4110

'VAKKIS AHRIDIS' ARBA LIETUVIŲ KALBA PENKIOLIKTAME AMŽIUIJE

Vakkis Ahridis...

Skaitytojas be juoko nustebęs, pamatęs šitokį sakinį. Kuria kalba jis rašytas? — Bet, tur būt, niekas nesitikėjo, kad čia lietuviškas sakinys. Jį randame žinomo lenkų kronikininko Jono Dlugošo lotyniškai rašytoje "Lenkijos Istorijoje" (Historiae Polonicae). Autorius kalba apie žemaičių santykius su kryžiuočiais (1405 m.). Žemaičiai nenorėjo pasiduoti kryžiuočiams vokiečiams, pasak jų, Vakkis Ahridis. Taigi vaizdingumo dėlei Dlugošas paduoda tariamus lietuviškus žodžius, kuriais buvę pravardžiuojami kryžiuočiai (savo "Istorijos" X, 563).

Tas tariamas lietuviškas sakinytis parašytas 15-to amžiaus antroje pusėje. Mat, Dlugošas savo "Istoriją" pradėjo rašyti po 1455 m. (gyveno gi 1415 — 1480). Tai — Krokuvos kanaanininkas, per 20 metų dirbęs, kaip sekretorius lenkų valstybės raštinėje. Be to, jis buvo Lenkijos vyriausybės galvos vėskupo Zbignievo Olesnickio dešinioji ranka. 1464 metais buvo paskirtas į komisiją taikos deryboms su kryžiuočiais ir tais reikalais išbuvo kelias savaites Marienburge, Vadinasi, Jonas Dlugošas buvo puikiai susipažinęs su ano meto ne tik kryžiuočiu, Lenkijos, bet ir Lietuvos politiniais, diplomatiniais ir kultūriniais klausimais. Tačiau turime brėžtę pabrėžti, jog jis lietuviškai nemokėjo.

Kaip gi galėjo atsirasti toks kinetiškasis lietuvių kalbos sakinytis? — Reikia atsiminti, jog ano meto rankos raštas buvo gana painus ir nelengvas skaityti. Maža ar beveik visiškai nesiskyrė raidės n, u, ū, i, gana dažnai a, o ir kitos raidės. Aiškiau kalbant, visas raštas buvo daugiau ar mažiau brūkšnelių kombinacija. Sunkumą dar padidino tai, kad nebuvo skyrimo ženklų. Tad bus suprantama, jei tokį raštą tegalėjo paskaityti (juoba taip yra šandien) atitinkamos kalbos puikus mokovas ir, be to, žinovas to dalyko, apie kurį rašoma. Kadangi spaudos nebuvo, tai reikėjo perrašinėti. Čia pirmiausia reikia pažymėti, jog dažniausiai tai darba atlikdavo žmonės, kuriems rašomas dalykas buvo svetimas. Perrašinėtojų tikslumui suprasti, reikia pridėti dar grynai psichologinę žmogaus būti. Tik dirbtelkime, kaip tą patį tekstą perrašys atskiri klasės mokiniai! Pagaliau, galima pamėginti ir pačiam praktiškai su plunksna rankoje įsitikinti...

Taigi gausus netikslumų ir klaidų šaltinis buvo perrašinėjimas. Dabar daug padeda rankraštinio originalo ir nuorašų studijavimas. Dėl Dlugošo gi yra šitaip. Jo minėtas veikalas susilaukė net 4-rių leidimų, būtent, 1-mas 1614 m., o paskutinis — 1876—1878 metais. Tačiau nuostabu, kad "Vakkis Ahridis" kaip buvo pirmajame, taip ir liko ir paskutiniajame leidime (vadina mame Przewalskio vardu). O pastarasis užsimota duoti kritišką.

Tad dėl to sakinio keistumo daugiausia kaltas autorius nemokėjęs lietuvių kalbos, atseit, tos, kurios vieną pavyzdį pasisovė įsiai duoti. Mūsų atveju, atrodo, rankraštines ir perrašinėjimo aplinkybės tesuvaldino antraeilį vaidmenį.

Mūsų samprotavimą paremia atsitiktinai su Jonu Lasickiu, gyvenusiu 100 metų vėliau (1534—1599). Žinomas jo veikalas, parašytas lotyniškai, "Apie Žemaičių dievus". Pirmas leidimas pasirodė 1615, o paskutinis — 1868 m. Ir visuose leidimuose randame dluogosiško kalibro kinetiškų lietuviškumų.

1. Gegaitė beaitė pekelle.
2. Vielona veios atteik mus-

3. Gabie deuaite pokieiki, garanuleiski kibirzstu.
4. Luibigeldae per mare porire sekles gille skaute.
5. Percune deuaite niemuski upd mana, dievu melsu tawdi palti miessu.
6. Auxthetas Vissagistis.

Visas tų tekstų juokingumas (ir tragiškumas!) matyti, kai paskaitai greta Lasickio duodamus vertimus. Pvz., pirmą sakinį vertia: "O jūs, demonai, bėkite į pragam! (Eia fugite daemones in Orcum). Iš tikrųjų tokiems lietuviškiems tekstams būtinas lotyniškas vertimas!

Taigi viskuo kaltas Lasickio nemokėjęs lietuvių kalbos, kuria pamėgino rašyti. Pasirodo, jis buvo išvažinėjęs daug Europos kraštų. Ir "Žemaičių dievų" veikalas atsirado tokių kelionių metu (1581 — 1582). Tiesa, Lasickis buvo sustojęs ir Vilmūre, bet nuo sustojimo ir turistinio svečiavimosi nepareina to krašto kalbos mokėjimas.

Mūsų mintis randa ir daugiau argumentų. Kai lietuviškus žodžius ir sakinius pradeda rašyti patys lietuviai, jie tuojau pasidaro lietuviški, tariant, suprantami. Daug lietuviškų žodžių randame Vytauto dokumentuose (1411—1422). Kadangi jie įterpti į lotynišką tekstą, tai jais priduos ir lotynišką atspalvį. Vis dėlto lietuviška ausis tuojau pajunta, kad čia savi žodžiai. Sakysim, Schwanta, Szeschuppa, Niemen, Caloypede. Aiškiai skiriama (ir tai iš viso pirmą kartą istorijoje!) lietuviški nuo vokiškų tų pačių vietų pavadinimų. Ir taip Vytautas sako, jog lietuviškas Nemunas vokiečių vadinamas Memel, Klaipeida — irgi Memel, Sventoji atitinkamai vokiškai ir tt. Tiesiog klasikinė vieta yra Vytauto atžvilgiu V-tautą galime vadinti pirmuoju lietuvių kalbos žodžiu. Šia proga galima priminti dar, jog anot mūsų dvyčio kunigaikščio, Memelio pilies "senasis" žemaitiškas vardas yra Klaipeida.

Pirmasis lietuvis lietuviškai mintis dėstyti (taigi ne vien pasikirus žodžius cituoti), pradėjo Mažvydas 16-to amžiaus pirmoje pusėje. Ir jau čia nereikia kaip pas Lasickį, lotyniško vertimo lietuviškam tekstui suprasti! Taigi, imant liaiško atžvilgiu arba istoriškai, lietuvių kalba pasidarė suprantama tik tuomet, kai pradėjo rašyti žmonės, kurie patys ją gerai mokėjo. Manyčiau, tai galima laikyti dėsniu lietuvių rašytojų, kaip Mažvydas, bet ir nelietuvių, dorai mokantių lietuviškai — kaip Strykovskis, Motiejus Strykovskis, nors pats lenkas, bet, būdamas Žemaičių vyskupijos kanaanininkas ir gyvendamas Lietuvoje (Varniuose, Alsėdžuose) išmoko gražiai lietuviškai. Savo garsiąją ir vertingąją "Lenkijos, Lietuvos, Žemaitijos... Kroniką" jis pradėjo spausdinti jau 1577 m. Pilnai ją išleido Karaliaučiuje 1582 m. Čia randame tūlo lietuvių kreipimasi į Jogailą Lietuvos krikšto metu: "Welna ażyn tassay Kunigs meluj, Milastiwās Karalau". Kita kartą pamokslininkas, norėdamas vaizdingai parodyti Kristaus plakimą, rokište su dėves per kancią. Tuomet štai toks buvęs pasikalbėjimas dviejų kaimiečių:

— A ka tataj muschi Kunigas?
— Bet su rašytine kalba buvo kitaip. Dėl jau minėtų prie-

— Pana Dieva...
— Ar ana, kuris mumus padare piktus rugius?
— Anu.
— Gieraj, milas Kunige, gūak schita Diewa, piktus mumus dawe rugius.

Tai pirmas spausdintas lietuviškas tekstas "Didž. Lietuvoje. Jis pasirodė visais 17 metų ankščiau už žinomąją Dugšos "Postilę" (1599).

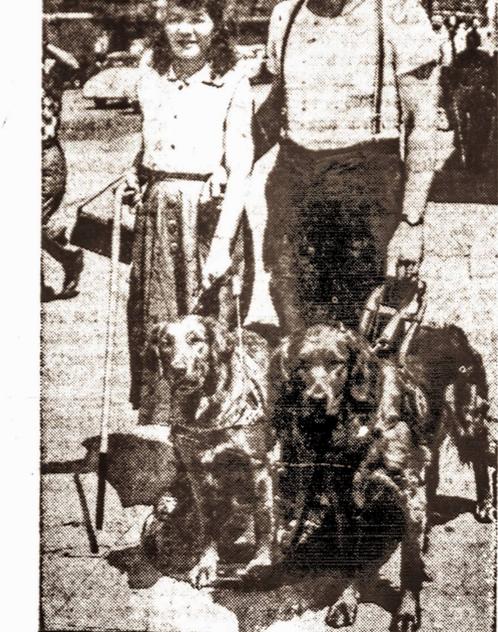
Kad mūsų dėstomas dalykas būtų dar aiškesnis, duosiu vieną pavyzdį, kaip nuklysta tie, kurie dorai nemoka kalbos, apie kurią rašo. Rusų kalbininkas Pogodinas nušnekėjo. girdi, mūsų Daukantą esą lengvąliu skaityti su latvišku, negu su lietuvišku žodynu... (1893).

Pravartu užsiminti ir apie šnekamąją kalbą, kadangi ji yra rašomajai kalbai šaltinis bei pagrindas. Ir tik iš jos galėjo kas patekti į raštus. Kaip buvo 15 amžiuje? — Iš 14 a. yra žinoma, jog per krikštą krikščionių tikėjimą, nesant gerai mokančių lietuvių kalbą, aiškino patys valdovai — Vytautas ir Jogaila. Kronikos užsimena, kad Jogaila lietuviškai išvertęs Tėve Mūsų ir Tikiu į Dievą Tėvą. Prof. St. Smolka mano, jog Vytautas bent kai kuriuos laiškus bus diktavęs lietuviškai. 15 a. pradžioje kiekvienam svetimšaliui, atvykusiam į Lietuvą, tuojau būdavo aišku, jog čia atskira tauta. Taip Flandrijos keliautojas riteris Gilbertas de Ilayoy, pervažiavęs Klaipeidą, Vilmū, Trakus, Kama (1413—1415), užrašė, kad lietuviai "suri atskira kalba". O jis vėliau tik pas valdovus ir didikus. Kad diduomenė kalbėjo lietuviškai, matyti iš pavyzdžio žemaičių, paskui Vilmūaus vyskupo Motiejus (mirus 1453). Jo tėvas buvo vokiečis, atėjęs iš Livonijos. Gyvendamas su tėvu Vilmūje, Motiejus ir išmoko lietuviškai. Konstanco bažnytiniam susirinkimui įsi pristatomas kandidatu į vyskupus kaip "visai gerai mokas žemaitiškai". O išmokti galėjo tik aukštesnio luomo sluogniuose. Tai matyti iš Vilmūaus klebono Erazmo Cioleko pranešimo popiežiui Aleksandrui VI (1501). Ypač gi iš popiežiaus Klemeno VIII atstovo Kumulejaus, Jis Lietuvoje išbuvo porą metų (1595 — 1597). Ir štai jis popiežiaus vardu kalba apie lietuvių kalbos teises Vilmūaus Jėzuitų Akademijoje O čia juk aukštoji mokykla. 16 a. pabaigoje ir 17 pradžioje žinomas mokslininkas Kas-tantinas Sirvydas Vilmūje saktydamas lietuviškus pamokslus ir tai ne tik kaimiečiams, bet ir diduomenei katedroje.

Libiausiai tikima kunigaikščio Merklio Giedraitio pavyzdys. Jis iš pradžių buvo Vilmūaus prelatu, paskui Žemaičių vyskupu. Buvo žmogus su vardu, kadangi, drauge su kitais, buvo Lenkijos — Lietuvos pasluntinybėje pas karalių Henricką Valezą Paryžiuje. Giedraitis lietuviškai be abejojimo savo šeimoje ir aukštojo luomo tarpe. Pabrėžtina, kad Merklio Giedraitis paragino savo kanaaninką Mikalojų Daukšą (batorų luomo) parašyti "Postilę". Tas kunigaikštis vyskupas pasiskvietė į Varnius ir garsųjį Strykovskį, kuris čia išmoko lietuviškai. Žinoma, kunigaikščio ir diduomenės aplinkoje. Vsa tai buvo 16 amžiaus antroje pusėje.

Grįždami prie 15 amžiaus turime pasakyti, jog pirmoje jo pusėje Lietuvos valdančiuose sluogniuose turėjo būti plačiai kalbama lietuviškai. Ana, tos kalbos buvo pramokę kryžiuočiu maršalas Holtas ir net Mykolas Kuechmeisteris. Pastarasis ilgokai buvo kryžiuočiu viršininku Žemaitijoje, o vėliau ir vyriausiu magistru.

— Bet su rašytine kalba buvo kitaip. Dėl jau minėtų prie-

Dėl šunų, jie turėjo kraustytis...

BALTIJOS SANTARVEI 20 METŲ

(Laiškas iš Strasbourgo)

Retai kada teko matyti taip nusisekusį minėjimą, koks buvo suruoštas trijų Baltijos valstybių ministrų rugsėjo 12 dieną Strasbourge. Baltijos Santarvės 20 metų sukakties proga.

Į minėjimą teikėsi atsilankyti Europos Tarybos nariai, Strasbourgo meras, Laisvos Europos universiteto vadovybė, telegramų agentūrų ir laikraščių atstovai, radijo reporteriai — ir šia proga iš apylinkių suvažiavę estai, latviai ir lietuviai.

Minėjimui pirmininkavo Prancūzijos respublikos tarybos vicepirmininkas ir prancūzų — baltų draugijos pirmininkas Ernest Pezet. Šia proga buvo gauta daug sveikinimų iš mums draugingų tautų.

Istorišką sutarties apžvalgą padarė min. S. Lozoraitis, vienintelis išlikęs gyvas iš šios santarvės pasirašusiųjų, dabartinis Lietuvos Diplomatinis Šešas. Taip pat kalbėjo Estijos ministras K. R. Pusta, Latvijos ministras O. Grosvald ir Lietuvos ministras S. Bačkis.

Ši santarvė, kuri jau buvo apsvaistytą taikos konferencijoje Paryžiuje 1919 metais, buvo pasirašyta Genuoje 1934 metais rugsėjo 12 d. Savo dvasiai tai buo pirmas žingsnis į Europos suvienijimą. Glaudus trijų Baltijos valstybių bendradarbiavimas buvo paremtas nuolatiniu užsienių reikalų ministrų konferencijom ir gausiais organizmais.

Sutartis buvo pasirašyta dešimčiai metų. Bet ji lieka galioje ir šiandien.

Bendromis jėgomis estai, latviai ir lietuviai priešinosi hitleriskam okupantui, bendromis jėgomis tęsia šią kovą ir šiandien prieš komunistų okupantą. Ši santarvė ir šiandien yra gyva krašto viduje, kur vyksta glaudus bendradarbiavimas tarp trijų Baltijos kraštų rezistencijos organizacijų. Gi tremtyje yra suorganizuotas tarp trijų Baltijos kraštų ryšio komitetas.

Ši sutartis, kuri buvo pasirašyta Baltijos valstybių žydėjimo perijoje, šiandien padeda bendromis jėgomis pergventi tragediją, kurią turi pakelti trys valstybės.

Baltijos valstybių ministeriai, parinkdami šiam minėjimui Strasbourgą, kur prasideda Europos Tarybos sesija, tuo pačiu norėjo simboliškai parodyti Estijos, Latvijos ir Lietuvos norą įsijungti į laisvą ir susivienijusią Europą.

Jonas Matusas

LIETUVIAI PASAULYJE

ARGENTINA

— Argentinos Lietuvių Prakybininkų ir Pramoninkų Sąjungon jau pačioje steigimo pradžioje išrašė virš 100 prekybininkų ir pramoninkų. ALPPS valdybą sudaro: Cikštas, Eidukonis, Sruoga, Brazdžius, Gelga, Kanapinskas, Ruminas, Sulnys ir Survila.

— Dailininkas J. Rimša, pasaulinio garso lietuvis menininkas, iš Peru grįžo Argentinon. Jis yra numatęs savo kūrinų parodas suruošti JAV ir Paryžiuje.

— Lietuvaitė šokėja Rosita W. Riliškytė šiuo metu pasireiškia Buenos Aires Teatro Colon baletu, dalyvauja taip pat ir lietuvių parengimuose.

— Berisse suvaldinta Valkaita, 4 veiksmų drama, versta iš ispanų kalbos Irenos Andriuskaitės. Ir kitose lietuvių kolonijose Argentinoje veikalas turėjo pasisekimo.

AUSTRALIJA

— Adelaidės apylinkės valdyba ruošia visuomenei naudingų paskaitų ciklą. Rugs. 15 d. V. Morkys skaitė apie "Baimę ir autosugestiją", kurioje dėstė kaip iš baimės ir rūpesčių kartais atsiranda ligos ir kaip jas pagdyti.

— Adelaidėje išrinkta nauja skautų akademikų valdyba: Dr. S. Pacevienis, stud. arch. J. Naujalis ir A. Navakas.

DIDŽIOJI BRITANIJA

— DBLS p. m. M. Bajorinas, nuo pat Lietuvių Namų Bendrovės įsikurimo einas b-ivės direktoriaus pareigas, anksčiau dirbo tik atitrukdamas nuo darbo tiesioginio darbu. Iš to darbo pasitraukęs jau kuris laikas L.N. b-vėje dirba visą laiką. Tos bendrovės turtas dabar siekia 14,000 anglių svarų (namai verti 10,000, spaustuvi — 4,000). D. Britanijos lietuvių atlekties uždavinių tarpe minimas reikalas steigti seneliam prieglaudą, taip pat stovyklą jaunimui. Europos Lietuvoje pranešama apie pastangas įsigyti lietuvišką farmą. Tam reikalui steigiama privatinė akcinė bendrovė "Lithuanian Farming Company Ltd" su 10,000 svarų kapitalu. Apskačiuojama, kad toks ūkis Anglijos sąlygose būtų pelningas.

— Lietuvių Socialdemokratų Partija Anglijoje pastaruoju metu išleidžia savo biuletėnį, kurio rugs. 15 d. išėjo trečias numeris. Partijos užsienio delegatūros įgaliotinis yra J. Vilcinskis. LSDP susirinkime Londone išrinktas org. komitetas: pirmininkas — A. Zamčickas, sekretorius — K. Tamošiusas, išdininkas — M. Zamčickaitė.

KOLUMBIJA

— Kolumbijoje yra tik dvi lietuvių kolonijos — Bogota ir Medellinas. Bogotoje įsteigusi Lietuvos Namus, lietuviškas gyvenimas pagyvėjo. Siemet suvarktyoje kartotekoje užregistruota 230 asmenų (įskaitant vaikus). Paskutiniu metu

— Po įžanginių pamaidų ir suvažiavimo atidarymo federalinės pabėgėlių reikalams ministerijos atstovas Nahn (Staatssekretar) sveikino tos ministerijos vardu ir pabrėžė pabaltiečių studentų veiklumą, pabrėždamas kiekvieno individo teisę į savo tėviskė. Siūlė nepasiduoti perdėtam nacionalizmui, kuris, anot jo, esąs vienintelė priežastis, kad šiame šimtmetelyje neteko savo tėviškės 68 milijonai žmonių Europoje. Siūlė pasitvirtinti dvasinų jėgų galia.

Atrodo, kad Geelongas pirmasis pasistatys lietuvišką namus Australijoje. Melbourne įsteigta parapojų sekmadienio mokykla. Mokyklą lanko 34 vaikai ir dirba 3 mokytojai. Tai didžiausia iš Melbourne esančių sekmadienio mokyklų. Gruodžio 27—29 d. Melbourne saukiamas pirmasis Australijos lietuvių katalikų organizacijų atstovų, kapelionų ir Kat. Akcijos darbuotojų suvažiavimas, o tikslas — apjungti lietuviško katalikų veikimo planus Australijoje.

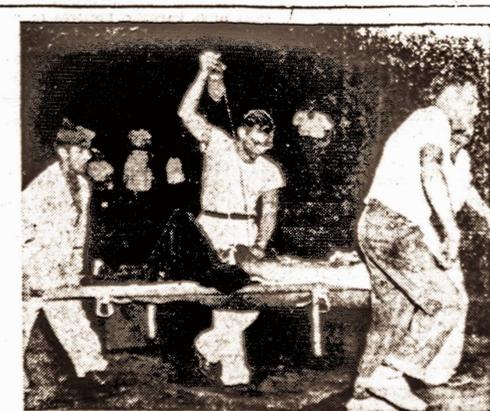
Romoje statomaj filmoj "Trojos arklys" vienas iš svarbiausių vaidmenų — Paris — atiteko lietuviui Jokūbui Šerui. N. Lietuvos Nepriklausomybės Akta pasirašiusio Šerno sūnui, kuris visada pažymi savo lietuvišką kilmę.

Lietuviams rašytojams atstovauti tarptautiniame rašytojų kongrese Sao Paulo mieste, Brazilijoje, buvo pakviestas Venancijus Ališas. Lietuviams žurnalistams ir lietuvių spaudai bei jos įstaigoms tarptautiniame žurnalistų kongrese, kuris saukiamas lapkričio mėnesi, atstovauti kviečiamas Lietuvos pasluntinybės Urugvajuje spaudos attache K. Cibiras-Verax.

Skulpt. K. Kačinskas Madride vedė ispanų žurnalistą M. Enriquete Diaz, dirbančią Madrido laikrašty Arriba, mokančią kelias svetimas kalbas ir dabar besimokančią lietuviškai.

Romoje lankėsi lietuvių moksleivių grupė iš Vasario 16 d. Gimnazijos, vedama kapelionu kun. Kaleckio ir mokytoju A. Griniūnė. Moksleiviai svečiavosi Šv. Kazimiero kolegijoje ir buvo priimti Šv. Tėvo audiencejof Castelgandolfe.

Jie skuba audrėje nukentėjusiems padėti.

PASAULIO GYVENTOJAI

Neseniai komunistinė Kinija paskelbė pirmojo savo gyventojų surašymo duomenis. Pasirodo, dabartinė Kinija turi 601,932,371 gyventoją. Tai net dviem šimtais milijonų daugiau, negu buvo įprasta sakyti, kalbant apie Kinijos didumą.

Ką tai reiškia? Ar Mao Tse Tungas sąmoningai klastoja savo šalies cenzą? Nejaugi dabartinėje Kinijoje būtų 140 milijonų gyventojų daugiau, negu Čiang Kai Šeko laikais?

Tai yra viena demografijos paslapčių, apie kurią teks plačiau kalbėti Jungtinių Tautų globojamame pasaulio gyventojų kongrese, vykstančiame Romoje. Šiame kongrese dalyvaus viso pasaulio demografijos specialistai bei mokslininkai.

(Demografija yra toks mokslas, kuris rūpinasi pasaulio gyventojų skaičiaus didėjimu bei mažėjimu.)

1937 metų kongrese, kai kurie socialogai gal kiek ciniškai nukalbėjo apie karus ir epidemijas, kaip priemones vienam pasaulio gyventojų skaičiui palaikyti.

Tuo tarpu yra žinoma, kad pirmame pasauliniame kare žuvo net 18 milijonų žmonių. Be to, nuo vadinamo ispaniško gripo, 1918 — 1920 metais, visame pasaulyje krito apie 50 milijonų žmonių.

Bet tai nesulaukė bendro gyventojų skaičiaus augimo. Priešingai, po antrojo pasaulinio karo, kurio metu žuvo 30 milijonų žmonių, ši klasikinė formulė visai neteko savo reikšmės. Faktas yra faktas, kad po šio karo visuose kraštuose pastebimas žymus gimimų skaičiaus padidėjimas. Nieko panašaus nebuvo pastebėta po kitų karų praeityje.

Jei 1937 metų demografijos kongrese buvo kalbama apie Prancūziją, atsidūrusią paskutinėje vietoje savo gimimų skaičiumi, tai šiuo atveju ji šiandien stovi pirmoje vietoje. Tai „baigiantis nykti tautai“ šiandien gimimų skaičiumi pralenkia net tokias Europos tautas, kaip italai ir vokiečiai, kurios dar taip neseniai buvo garsios savo „veislingumu“.

Šio kongreso dalyviams Romoje teks išspręsti dar ir kitą labai svarbią problemą, būtent, ar žemė, kurios gyventojų skaičius tokiais milžiniškais šuoliais didėja, pajėgs išlaikyti žmonių? ..

EISENHOWERIS PRIĖMĖ CH. KERSTENĄ

Rugpj. 21 d. prez. D. D. Eisenhoweris priėmė Baltuosiuose Rūmuose kongresm. Ch. J. Kersteną. Pusę valandos trukusiam pasikalbėjime Ch. J. Kerstenas padarė prezidentui pranešimą apie savo komunistinės agresijos tyrimų duomenis, pabrėždamas anksčiau jau pareiktą savo įsitikinimą, kad tarp laisvojo pasaulio ir komunistinio bendradarbiavimo neįmanomas.

Prezidentas priėmė kongresm. Kersteną draugiškai ir susidomėjęs iš klausė jo pastabų, sutikdamas su juo eile klausimų, nors pats nuo kokių nors sprendimų susilaikė. Pastebėtina, kad rugpj. 20 d. buvo paskutinioji 83 kongreso darbo diena, tačiau prezidentas

„Skraidančios lėktės“

IŠ KUR JOS ATSIKANDA IR KAS JAS VAIRUOJA?

Jau keletas metų, kai žmonės padangėse mato keistus skraidančius daiktus, vadintus „skraidančiomis lėktėmis“.

Įdomu, kas tas „lėktės“ gamina, kas jas vairuoja ir iš kur jos atsikrenda? Naudodamiesi įvairių ekspertų duomenimis, mes mėginame atsakyti į tuos klausimus.

Galimas dalykas, kad 1947 metų birželio 24 dieną „bus istorinė data. Tą dieną pirmą kartą buvo paskelbta sensacija, kuriai pradžioje niekas nenorėjo tikėti.

— Jei ir būtų tiesa, tai niekas netikėtų, daug kas pastebėjo.

Neturėdami pakankamai duomenų, pradžioje tiek laikraštiniškai, tie skaitytojai šios sensacijos žinios vertę mėgino mažinti. Tai, girdi kasdieninio gyvenimo reiškiniai.

Bet žinia, kaip ta pasakų dvasia, paeista iš bonkos išaugo į milžiną, nežinoma atgal į bonką, nesidavė pažabojama. Pagaliau karo aviacijos vadovybė buvo priversta sudaryti šiam įvykiui tirti komisiją.

1947 m. birželio 24 d. Kenneth Arnold, 32 metų amžiaus patyręs lakūnas, buvo nukritęs į Chegalis, Wash. Tą dieną jis ruošėsi grįžti namo, į Boise, Idaho. Netikėtai jis buvo paprašytas, pakelti, pasižvalgyti, ar kalnuose nenukritęs transporto lėktuvas.

Arnoldas, skriddamas, liko apie 10,000 pėdų, kad galėtų stebėti tarpukalnius. Oras buvo giedras. Matomumas ryškus.

Staiga jo dėmesį atkreipė blykstelėjimas. Ir štai viršum kalnų jis pamatė tvarkingai išsiriakavusius, elbė skrendančius, devynis keistus objektus Arnoldas nuo jų buvo apie 21 mylių. Jam atrodė, kad tų objektų skridimo greitis buvo apie 1,000 mylių į valandą, ka 1947 metais jokiam lėktuvui dar nebuvo įmanoma. Paga liau tie objektai skrido tokio mis vietomis, kurias lakūnai laikė pavojingomis. Bet, svarbiausia, Arnoldo dėmesį atkreipė šių objektų forma. Jie ne buvo panašūs lėktuvams, greičiau diskams bei lėktėms.

Grįžęs namo, Arnoldas pasakojo, ką jis pakeliui buvo matęs. Pradžioje lakūna manė, kad tai būtų mirazžo. Bet Arnoldas buvo įsitikinęs, kad tai sprausminiai lėktuvai, apie kuriuos tuo metu jau buvo gana plačiai kalbama, arba koks nors naujas ginklas, kurį dabar Amerikos valdžia išbando.

Zinia tuojau pasklido ir susilaukė atgarsio. Laikraščiai pradėjo rašyti, kad ir kiti asmenys tas „lėktės“ yra matę. Vėliau, negavus tinkamo pareiškimo, buvo nutarta, kad tai hallucinacija. Panašiai

ISLEIS NAUJĄ LAIDĄ

Prieš kurį laiką buvo išleista Ch. J. Kersten vadovauto sorietinė agresijai prieš Baltijos kraštus tirti komiteto apklausinėjimų metu surinktų duomenų I dalis. Tačiau toji laida trumpu laiku išsibaigė. Todėl Kongresas nutarė išleisti šio leidinio dar papildomus 1,000 egz.

Išleistas naują laidą, norintieji šį leidinį galės gauti iš Congressman Charles J. Kersten, Chairman, Committee on Communist Aggression, US House of Representatives, Washington, D. C.

rašė ir New York Times bendradarbis Waldemar Kaempfer. Bet tai netrukė tu „lėkščių“ skraidymui. Vis nauji pasirodymai buvo registrujami, nors didžioji spauda vengė apie tai plačiau rašyti.

Tačiau, neigal. orukus, tame pačiame Boise, kur Arnoldas gyvena, United Press korespondentas, kartu su vietos laikraščio Daily Statesman redaktorium Johnson, savo akimis turėjo progos matyti tas „skraidančias lėkštes“. Pagaliau tų pačių metų liepos mėnesį ir United States Lines lėktuvas, skriddamas ties Boise, susidūrė su tomis „lėkštelėmis“.

Netrukus „skraidančios lėkštelės“ pasirodė ir kitose Amerikos vietovėse. Arizona Republic išdėjo dvi „skraidančių lėkščių“ fotografijas, kurias buvo nutraukęs tūlas M. Rhodes.

Pradžioje valdžios įstaigos šiais reiškiniais lyg ir nesidomėjo. Girdi, „joks rimtas asmuo nieko panašaus nėra matęs.“

Mat, neiškiems dalykams nenorima tikėti. Pavyzdžiui, kai tokie žymūs mokslininkai, kaip Crookes, Lodge arba Flammarion, paskelbė savo darbų rezultatus, net jų pačių bendradarbiai tuo nenorėjo tikėti. „Vargšai, kraustosi iš proto“, — sakydavo.

Tas pats buvo ir su meteorais. Devynioliktojo amžiaus visuomenė jokių būdu nenorėjo tikėti, kad dangus būtų panašus luboms, nuo kurių kai kada krinta žvakės.

Bet grįžtame prie mūsų istorijos. United Airlines lėktuvas lakūnas, kuris prieš save pamatė penkis „skraidančias lėkštes“, tuojau pakvietė savo padėjėją ir padovė. Visi trys atidžiai stebėjo tas „lėkštes“. Po dešimt minučių „lėkštes“ dingo. Apie tai jie pranešė raštu valdžios įstaigoms. Bet laivyno ir aviacijos vadovybės buvo neigiamos nuomonės.

Vienu gražiu dieną ši klausimą pasitirino staiga iškilusi Maury salos misterija. Maury, negyvenama salelė, guli netoli Tacoma, Wash. 1947 m. liepos 30 d. pro tą salelę plaukė pakraščio sargybos laivas. Laivo kapitonas Dahl, jo sūnus ir kiti du jūrininkai staiga pamatė pustuzinį didelių diskų, kabojusių apie 1,800 pėdų viršum laivo. Pradžioje atrodė, kad tie diskai stovi vietoje.

Vėliau jie pastebėjo, kad penki diskai sukosi aplink šeštąjį. Šeštasis irgi judėjo, vertikaliai leisdamasis į jūrą. Tik apie 450 pėdų nuo vandens diskas sustojo. Nebuvo jokio triukšmo. Kiekvienas jų atrodė apie 100 pėdų skersmens ir spindėjo saulėje.

Laivo įgula instinktyviai pasuko į kramtą. Čia jie padarė keletą nuotraukų. Staiga pasigirdo trenksmas. Pats žemutinis diskas išmetė labai šviesios spalvos metalinį daiktą, kuris iš lėto krisdamas gėso ir pagaliau, pasiekęs vandenį, sukėlė garo stulpą. Vadinasi, daiktas buvo karštas. Išmetęs daiktą, diskas vėl pradėjo kilti, paskui kitus penkis, iki pagaliau jie visi išnyko horizonte.

Pažymėtina, kad dauguma „skraidančių lėkščių“ buvo pastebėta Pacifiko pakraščiuose. Tų pačių metų lapkričio 12 d. du tuki pat diskai buvo pastebėti Oregono valstybėje. Jie skrido pietvakarių link, tiesiai į Pacifiko vandenyną.

Laivo kapitonas Dahl apie tai pranešė savo viršininkams, šaukdamas jiems raštišką raportą. Taip pat perdavė foto aparatą, kuriuo jis nutraukė tuos keistus objektus.

Kai kapitono Dahl viršininkas Crisman, norėdamas pa-

tikrinti raportą, pats nuvyko į tą salelę, jis buvo nemažai nustebintas. Jam atrodė, kad jis yra sekamas. Viršum jo galvos pasirodė diskas, kuris apsukęs ratą aplink salelę, dingė debesyse.

Dar tais pačiais metais ke- liose vietose pasirodė paslėptingi diskai.

Beveik visuose pirmesniuose raportuose kalbama apie nepaprastą diskų greitį. Bet svarbiausia — tai kad jie skrenda be jokio garso. Skridami, jie kartais daro tokius staigius postūkius, kad joks žmogaus organizmas negalėtų išlaikyti. Jei dieną šie diskai žiūrovams atrodė panašūs į metalinius daiktus, tai naktia jie skleidavo fosforinę šviesą.

1948 m. liepos 23 d. kapitonas C. S. Chiles, skriddamas iš Houston, Texas, į Atlantą, Georgia, kartu su leitenantu J. B. Whitted apie trečią valandą ryte pamatė jų kryptimi skrendančią milžinišką torpedą. Kapitonas savo lėktuvą staiga pasuko į kairę. Laimel, „torpeda“ taip pat staiga pasuko į dešinę. Abu lakūnai, būdami apie 600 pėdų nuo objekto, galėjo aiškiai jį stebėti. Jo kūnas buvo cigaros formos, apie 100 pėdų ilgumo. Be sparnų. Bet ypač juos stebino objekto šviesa. Priešaky buvo lyg kabina, todėl lakūnai turėjo pagrindo manyti, kad jis

(Nukelta 16 p.)

AR NEVERTĘ PAGALVOTI APIE ŪKĮ?

Keistas reiškinys: Lietuvis, ūkininko valda, atvykęs į JAV, veržiasi į fabrikus. Tiesa, buvo laikas, kada Amerikos ūkininkas — fermeris sunkiai vertėsi, bet ne ką lengviau ta da gyvena ir miestietis — darbininkas, kuriuo dažniausiai mūsų brolis buvo ir pasiliko.

Keldamiesi į JAV, tremtiniai vežėsi šimtus projektų, neuzpatentųotus išradimus, didelio biznio didelius planus, bet čionai viskas breit subliūško. Kam teko pasiekti lietuviškas kolonijas Amerikoje, Kanadoje, pastebėjo, kad greito pralobimo planai, patentai neką padėjo. Sunkus, „pysvoruk“ ir „overtaimų“ darbas ne vieni atėvių daug greičiau surietė, negu jis suspėjo įgyvendinti kokį nors gerai nusvajotą biznį. O ir senųjų atėvių eilė, kad tie diskai stovi vietoje.

Vėliau jie pastebėjo, kad penki diskai sukosi aplink šeštąjį. Šeštasis irgi judėjo, vertikaliai leisdamasis į jūrą. Tik apie 450 pėdų nuo vandens diskas sustojo. Nebuvo jokio triukšmo. Kiekvienas jų atrodė apie 100 pėdų skersmens ir spindėjo saulėje.

Laivo įgula instinktyviai pasuko į kramtą. Čia jie padarė keletą nuotraukų. Staiga pasigirdo trenksmas. Pats žemutinis diskas išmetė labai šviesios spalvos metalinį daiktą, kuris iš lėto krisdamas gėso ir pagaliau, pasiekęs vandenį, sukėlė garo stulpą. Vadinasi, daiktas buvo karštas. Išmetęs daiktą, diskas vėl pradėjo kilti, paskui kitus penkis, iki pagaliau jie visi išnyko horizonte.

Pažymėtina, kad dauguma „skraidančių lėkščių“ buvo pastebėta Pacifiko pakraščiuose. Tų pačių metų lapkričio 12 d. du tuki pat diskai buvo pastebėti Oregono valstybėje. Jie skrido pietvakarių link, tiesiai į Pacifiko vandenyną.

Laivo kapitonas Dahl apie tai pranešė savo viršininkams, šaukdamas jiems raštišką raportą. Taip pat perdavė foto aparatą, kuriuo jis nutraukė tuos keistus objektus.

Kai kapitono Dahl viršininkas Crisman, norėdamas pa-

Didelė salis, didelės ir jos nelaimės. Tokia yra Amerika, pagarsėjusi savo dažnomis traukinių nelaimėmis.

Laiškas iš Chicagos

NUOMONES KEIČIA PAGAL REIKALĄ
Arba kaip kun. J. Prunskis veidmainiauja

1948 m. spalio 7 d., pasirašydamas savo pavardę, dr. J. Prunskis, drauge skyriuje „Die- nios ir žmonės, kurių neužmir- šime“ rašo: „Vienas iš gabe- niųjų Lietuvos diplomatų yra Stasys Lozoraitis, dabar gyven- nąs Romoje. Žmogus pačia- me pajėgume. Jau 25 metai kaip yra diplomatinėje tarny- boje. 1934 m. liko paskirtas užsienio reikalų ministriu. Lietuva turėjo didelių sunku- mų dėl santykių su Lenkija ir Vokietija. Min. Lozoraitis savo kėlionėse po Europą surado Lietuvai nemažai paramos ir draugų. Vokiečiams pareiškus,

kad min. Lozoraitis pasilikimas užs. reik. ministerio poste bū- tiu laikoma provokacija prieš Reichą, (mat, min. Loz., ne- žiūrint kai kieno tvirtinimų, nebuvo ir nėra vadistinių pa- žiūrų /mūsų pastaba/), nuo šių pareigų jis pasitraukė, bu- vo paskirtas pirmininku Klai- pėdos komisijos — sutvarkyti įvairius klausimus, kilusius ry- tinių su Klaipėdos okupacija. Už pasilikusį ten turtą vokie- čiai siūlė Lietuvai ginklų už 350 milijonų litų. Tačiau St. Lozoraitis pramatė, kad tas Lietuvą būtų privertė, karo at- ŗpau, stoti vokiečių pusėn, ir naujų pasiūlymas buvo atmes- tas. 1939 m. min. Loz. buvo paskirtas pasiuntiniu Italijoje. Jisai yra Lietuvos diplomatų kolegijos šefu“. Baigdamas sa- vo straipsnį, kun. P. rašo: „Min. Lozoraitis yra plačių pa- žiūrų, tolerantiškas, žmogus turis turtingą politinį patyri- mą. Šių eilučių autorius (t.y., kun. Prunskis) neprikli Lietu- voj teko dalyvauti min. Loz. kviečiamose trijų didžiųjų Lie- tuvos dienraščių (taut., laud. ir kr. dem.) redaktorių konfe- rencijose ir būti liudininku min. Lozoraitio gillos politinės orientacijos.“

Min. Lozoraitis paliko toks kaip buvo, su tais pačiais, kun. P. pažymėtai priyaučiams. Tik kun. P. straipsniai min. Loz. atžvilgiu diametriškai pasikei- tė, nes norėdamas ginti savo žmonių pozicijas, kun. P. pa- metė objektyvumą ir be jokio skrupulų šmeižia žmogų, žino- damas gerai, kad rašo netiesą.

1951 m. po vysk. Brizio ke- lionės į Ispaniją ir min. Sa- vickio į Skandinaviją kun. P. redaguojamas Draugas rašo: „Reikia tik sveikinti ir džiaug- tis, kad VLIKas pradėjo plėsti savo politinę veiklą šia link- me, kuria, atrodo, niekas iki šiol nesidomėjo. VLIKO pradė- ta politinė akcija yra pačiu laiku“.

Tos akcijos rezultatus gerai prisimenam. Tik tada dar kun. Prunskis neskaičiavo išleistų pinigų. Draugas, anaiptol dėl tų „rezultatų“ džiaugėsi, o diplomatus barė, šaukdamas: „Kurgi mūsų pateptieji Lietu- vos respublikos ambasadoriai!“ (Draugas, 1951. VII. 16.). O mums norėtusi paklausti: kur- gi tie „nepateptieji“?

Štai šiemet ateina nauja „Bonnos“ afera. Ir vėl Drau- gis kartu su kun. Prunskiu yra priežasčių džiaugtis. Mat, anot jų: Feder. Vok. vyriausybė VLIKą pripažįsta vykdančią suverenines valstybės valdžią. VLIKo delegatas yra traktuojamas kaip įgaliotas svetimoj valstybėj ministeris... Šis VLIKO pripažinimas ir su juo santy- kiu užmezgimas vienos iš di- didžiųjų valstybių yra pripažini- mas VLIKo kaip vyr. Lietuvos valstybės organo su visomis iš- to išplaukiančiomis pasekmė-

mis. Tai nereiškia, kad ši nau- ja padėtis galėtų sudaryti mū- šio pasiuntiniams bent kokio keblumo. (visgi sąžinė nera- mi). Ginčas tarp VLIKO ir diplo- matų dabar neteko savo ak- tualumo,“ baigia Draugas (1954. V. 17.).

Po tokių džiaugsmingų pra- nešimų, ypač kai „ginčas ne- teko aktualumo“ atrodytu, kad Draugas su savo redaktorais galėtų bent kiek pailsėti. Bet kur tau! Iš džiaugsmo ar iš iš- sibėgėjimo pradėjo piltis straipsniai po straipsnių, vie- nas pikantiškesnis už kitą. Kun. Prunskis užmiršo, ką bu- vo rašęs 1948 metais apie min. Lozoraitį. Dabar vietoj „toler- antiško, plačių pažiūrų, ga- baus, su prityrimu diplomato,“ iš po kun. Prunskio plunksnos išėjo žmogus vadistinio nusi- statymo, su vadistine politika, norintis vaidinti tautos vado vaidmenį ir tt. Iš diplomatijos šefo jau nieko nebeliko, Lozoraitis tik pretenduoja į šefus, nes min. Uršio telegrama pasidarė bevėrtė... (Draugas, 1954. VII. 10.). Straipsniai da- rėsi vis smarkesni, kada kun. P. pritrūko žodžių pulti min. Lozoraitį, jis pradėjo, jau ne- žinia kelintą kartą, skaičiuoti jo pinigų ir priėjo išvadą, kad ministeris už savo nelengvą darbą gauna, į metus tiek, kiek VLIKO ir VT pirmininkai iš- leido savo dviejų mėnesių ke- lionėi į JAV. Išikarščiavusiam kunigui pradėjo rodytis, kad ir visų mūsų diplomatų „vaid- muo tegali būti menkas, o jų vedama kova(?) ji daro net neįmanoma. Mūsų ponai diplo- matai turėtų tą prisiminti!“ susunka jis garsinanciai (Drau- gas, 1954. VII. 10.). Vargšas kunigas, matyti pametęs ner- vus, negali jau susivaldyti ir pats nebesupranta ką rašo. Atėiu Dievui, kaip girdėti, kun. Prunskis gavo atostogų pa- lėsti. Linkim jam ne tik gerai pailsėti, bet ir surimėti.

VIENTELĖ DESPOTINĖ KOLONIALINĖ PAJĖGA

EAST LIVERPOOL, Ohio — Vietos laikraštis Review ang- lų pasitraukimo iš Suez pro- ga pažymėjo, jog kitados didė- lės imperijos palaipsniui pasi- traukia iš buvusių kolonijų ar virsta „commonwealths“. Ta- čiau sovietai savo noru nie- kad nepasitrauks iš Lietuvos, Bulgarijos, Rumunijos, Čeko- slovakijos, Mandžūrijos, Latvi- jos, Estijos, Lenkijos, Kinijos, Šiaurės Korėjos bei kitų kraš- tų, kurie pateko jų diktatūrai į rankas. Jie šiais laikais yra likę vienintelė pasaulio despo- tinė kolonialinė pajėga.

● Ryšium su JAV, vyriausio- jo kariuomenės štabo viršinin- ko gen. Ridgeway vizitu Meksikoje, (Washingtono kalbama apie galimą Amerikos — Meksikos karinės pagalbos sutartį.

● Du trečdaliai kanadiečių brigados apleidžia Korėją ir grįžta į Kanadą dar prieš Ka- lėdas.

mis. Tai nereiškia, kad ši nau- ja padėtis galėtų sudaryti mū- šio pasiuntiniams bent kokio keblumo. (visgi sąžinė nera- mi). Ginčas tarp VLIKO ir diplo- matų dabar neteko savo ak- tualumo,“ baigia Draugas (1954. V. 17.).

Po tokių džiaugsmingų pra- nešimų, ypač kai „ginčas ne- teko aktualumo“ atrodytu, kad Draugas su savo redaktorais galėtų bent kiek pailsėti. Bet kur tau! Iš džiaugsmo ar iš iš- sibėgėjimo pradėjo piltis straipsniai po straipsnių, vie- nas pikantiškesnis už kitą. Kun. Prunskis užmiršo, ką bu- vo rašęs 1948 metais apie min. Lozoraitį. Dabar vietoj „toler- antiško, plačių pažiūrų, ga- baus, su prityrimu diplomato,“ iš po kun. Prunskio plunksnos išėjo žmogus vadistinio nusi- statymo, su vadistine politika, norintis vaidinti tautos vado vaidmenį ir tt. Iš diplomatijos šefo jau nieko nebeliko, Lozoraitis tik pretenduoja į šefus, nes min. Uršio telegrama pasidarė bevėrtė... (Draugas, 1954. VII. 10.). Straipsniai da- rėsi vis smarkesni, kada kun. P. pritrūko žodžių pulti min. Lozoraitį, jis pradėjo, jau ne- žinia kelintą kartą, skaičiuoti jo pinigų ir priėjo išvadą, kad ministeris už savo nelengvą darbą gauna, į metus tiek, kiek VLIKO ir VT pirmininkai iš- leido savo dviejų mėnesių ke- lionėi į JAV. Išikarščiavusiam kunigui pradėjo rodytis, kad ir visų mūsų diplomatų „vaid- muo tegali būti menkas, o jų vedama kova(?) ji daro net neįmanoma. Mūsų ponai diplo- matai turėtų tą prisiminti!“ susunka jis garsinanciai (Drau- gas, 1954. VII. 10.). Vargšas kunigas, matyti pametęs ner- vus, negali jau susivaldyti ir pats nebesupranta ką rašo. Atėiu Dievui, kaip girdėti, kun. Prunskis gavo atostogų pa- lėsti. Linkim jam ne tik gerai pailsėti, bet ir surimėti.

● Du trečdaliai kanadiečių brigados apleidžia Korėją ir grįžta į Kanadą dar prieš Ka- lėdas.

mis. Tai nereiškia, kad ši nau- ja padėtis galėtų sudaryti mū- šio pasiuntiniams bent kokio keblumo. (visgi sąžinė nera- mi). Ginčas tarp VLIKO ir diplo- matų dabar neteko savo ak- tualumo,“ baigia Draugas (1954. V. 17.).

Po tokių džiaugsmingų pra- nešimų, ypač kai „ginčas ne- teko aktualumo“ atrodytu, kad Draugas su savo redaktorais galėtų bent kiek pailsėti. Bet kur tau! Iš džiaugsmo ar iš iš- sibėgėjimo pradėjo piltis straipsniai po straipsnių, vie- nas pikantiškesnis už kitą. Kun. Prunskis užmiršo, ką bu- vo rašęs 1948 metais apie min. Lozoraitį. Dabar vietoj „toler- antiško, plačių pažiūrų, ga- baus, su prityrimu diplomato,“ iš po kun. Prunskio plunksnos išėjo žmogus vadistinio nusi- statymo, su vadistine politika, norintis vaidinti tautos vado vaidmenį ir tt. Iš diplomatijos šefo jau nieko nebeliko, Lozoraitis tik pretenduoja į šefus, nes min. Uršio telegrama pasidarė bevėrtė... (Draugas, 1954. VII. 10.). Straipsniai da- rėsi vis smarkesni, kada kun. P. pritrūko žodžių pulti min. Lozoraitį, jis pradėjo, jau ne- žinia kelintą kartą, skaičiuoti jo pinigų ir priėjo išvadą, kad ministeris už savo nelengvą darbą gauna, į metus tiek, kiek VLIKO ir VT pirmininkai iš- leido savo dviejų mėnesių ke- lionėi į JAV. Išikarščiavusiam kunigui pradėjo rodytis, kad ir visų mūsų diplomatų „vaid- muo tegali būti menkas, o jų vedama kova(?) ji daro net neįmanoma. Mūsų ponai diplo- matai turėtų tą prisiminti!“ susunka jis garsinanciai (Drau- gas, 1954. VII. 10.). Vargšas kunigas, matyti pametęs ner- vus, negali jau susivaldyti ir pats nebesupranta ką rašo. Atėiu Dievui, kaip girdėti, kun. Prunskis gavo atostogų pa- lėsti. Linkim jam ne tik gerai pailsėti, bet ir surimėti.

M. Katilius

FEDERALIZMO ITAKAI MAŽĖJANT

Washingtonui pasitraukus. — Adams ir konfliktas su prancūzais. — Republikonų triumfas. — Jeffersonas išrenkamas prezidentu.

1792 metais Washingtonas buvo perrinktas be konkurencijos. Bet 1796 metais jis atsisakė būti kandidatu. Priešingai principui būti išrinktas trečiu kartą, jis kartu buvo pasipiktinęs jam daromais priekaištais ir net pasakė, kad Neronas ar net paprastas kišenvalgis nesulaukė tokių įžeidimų, kaip jis.

Jis nutarė visai pasitraukti ir paskelbė savo atsivertinimo laišką. Sakoma, kad šį laišką suredavo Hamiltonas, kuris buvo jo artimas bendradarbis, bet idėjos buvo paties Washingtono. Jis įspėjo kraštą prieš kenksmingą partijos dvasią ir patarė užsienio politikoje nepasiduoti aštrai ir nevertoti tarptautiniuose raportuose sentimentalių išsireiškimų, su visomis tautomis elgtis teisingai. Antipatią ar per didelį artumą kai kurioms tautomis turi būti šalinamas. Kuo mažiau kištis į Europos tautų gyvenimą, į jų kombinacijas.

ir Washingtonas vėl buvo jos priešaky. Karas darėsi neįvengiamas. Adams tikėjosi, kad galėsias manevruoti senj Washingtoną, bet šis, nors ir buvo pasenęs, nesidavė, jis pasiskyrė vyriausius generolus — Hamiltoną, Pinckey ir Knox.

Hamiltono parinkimas sukėlė didelių ginčų net pačioje federalistų partijoje. Hamiltonas buvo iš tų, kurie galvojo, kad karas suvienys kraštą, jeffersoniečių pavėrs tautos priešais ir išlaisvins Ameriką iš Prancūzijos įtakos. Bet Jeffersonas, kuris matė spąstus, slapta išspėjo Talleyrandą, kad karas Amerikai atneštų triumfą ir sustiprintų angų įtaką. Talleyrand suprato ir pasiūlė taikintis. Tai nebuvo sunku padaryti, nes Adams bet kokia kaina norėjo išvengti karo. Todėl pasisuntė naują ministerį — Prancūziją. Jis nepasitarė nei su Hamiltonu, nei su savo kabinetu, kas sukėlė nepasitenkinimą.

Federalistams liko viena viltis, kad Direktorija ir generolas Bonapartas pralaimės prieš reakcinę Europą. Bet tas jų viltis Bonapartas sunaikino ir 1800 metais pasirašyta prekybinė konvencija tarp Prancūzijos ir Amerikos padarė galą šiam ginčui.

Adams vėliau pasakojo, kad jis ant savo antkapio norėjęs matyti užrašą: "Čia gulė John Adams, kuris 1800 metais savo iniciatyva ir atsakomybe padarė taiką su Prancūzija".

Tadai tas krizės metu federalistams pavyko praveisti keletą įstatymų kraštui sustiprinti karo metu. Pirmiausia buvo priimtas naturalizacijos įstatymas, kuris reikalavo išgyventi Amerikoje keturiolika metų (vietoj penkių), kad būtų galima tapti Amerikos piliečiu. Alien Act davė teisę prezidentui ištremti tuos svetimšalius, kurie laikomi pavojingais. Taip pat išleido įstatymus, kurie priešinsis įstatymų vykdymui, kurie skleis prasimanymus apie prezidentą ar vyriausybę, kurie kurstys sukilimą. Taip pat buvo užkertamas kelias pabėgėlių revoliuciniams veiksniams.

Amerikai buvo įgrišę visos tos intrigos, kurias pabėgėliai atskleidė Amerikai. Adams paprašė vizų Prancūzijos instituto delegacijai, norinčiai lankytis Amerikoje, Adams atsakė: "Mes čia turime jau per daug prancūzų filosofų, są pradeda galvoti, kad akademių mokslininkai kelia nesantvariką pasauliui, nesugeba laikytis socialinės tvarkos".

Republikonai, kurie neturėjo daugumos Kongrese, negalėjo trukdyti praveisti federalistų pasiūlymus. Bet valstybės, kur jie buvo stiprūs, sugebėjo

anuliuoti federalinės vyriausybės įstatymus.

Kada atėjo nauji prezidento rinkimai, Adams tikėjo, kad bus antrą kartą perrinktas. Deja, jis tik vienas tikėjo. Jis buvo susipykęs su savo partija, o partija ingi buvo jau praradusi populiarumą krašte, kur Jeffersono organizacija pradėjo triumfuoti. Federalistų vidaus susiskaldymas leido iškilti republikonams. Hamiltonas dėjo visas pastangas, kad partija neišstatytų kandidato Adams, bet tai jam nepavyko. Republikonai pasirinko Jeffersoną ir Burrą. Visoj Amerikoje prasidėjo smarki rinkiminė kampanija. Hamiltonas ir jo draugai Jeffersoną paisė plačiausiu su peiliu dantyse, kaip netikintį Dievu, politinį teroristą. "Jei republikonai laimės," sakė federalistai savo propagandoje, "Naujosios Anglijos seimui namai bus sugędinti, jų žmonės, išprievartautos ir vedybiniai aktai panaikinti".

Kada rinkėjai susirinko, Jefferson ir Burr gavo lygiai po 73 balsus. Adams — 65. Konstitucija numatė, kad tokiu atveju Kongresas rinkt prezidentą. Burr turėjo užleisti vietą Jeffersonui, kuris buvo vyresnis amžiumi ir kraštas norėjo jį matyti prezidentu. Po 36 balsavimų, Jefferson laimėjo. Ši kova pasirodė absurdiška, todėl buvo įneštas papildymas, kad prezidento ir viceprezidento rinkimai būtų atskiri. Priešingai Washingtono įvestam papročiu, Adams, supykęs dėl pralaimėjimo, neatėjo Jeffersono pasveikinti ir nedalyvavo inauguracijoje.

Jis nebuvo vienintelis prezidentas, kuris neapkentė savo įpėdinio, bet jis taip pat vienintelis, kuris taip naiviai galvojo.

Seka: Jeffersono laikai.

UZ SAVO KRAUJĄ NORI VILNIAUŠIS IR LVOVO

Lenkų karių dienos minėjimo proga New Yorke leidžiamas lenkų laikraštis Nowy Swiat išsidėjo vedamąjį, kuriame rašo, jog už marais išlieto lenkų kraujo Lenkija turinti gauti ne tik laisvę ir nepriklausomybę, ne tik Varšuvos pilį, bet ir "lenkiškus" Vilnių ir Lvovą.

Idomų, ką lenkai pasakytų, jei lietuviai ir ukrainiečiai, kurių kraujo nemažai buvo pralietas, panorėtų gauti Krokuvą ir Varšuvą?

ISPEJAMŲ ŽENKLŲ NEVERTINIMO PASEKMĖS

Brazilijos dienraštis O Journal rašo, jog nėra jokios evoliucijos, kuri rodytų, kad rusiškas imperializmas išsžadėtų minties pavergti visą pasaulį. Visą laiką jis eina ta pačia linkme. Ukraina, pirmoji raudonojo imperializmo auka, buvo pirmasis civilizuoatam pasauliui išėjimas apie barbariškus čekos, GPU ir NKVD metodus. Tačiau tasai kruvinas šauksmas nebuvo išgirstas, ir tai, kas kitados ištiko Ukrainai, dabar ištiko ir Baltijos kraštus, Lenkiją, Rumuniją, Vengriją, Českoslovakiją, Kiniją bei Korėją.

JAUNIMAS — TAUTOS ATEITIS, BET AR MES JUO RŪPINAMĖS?

E. CEKIENE

Tą didžią tiesą visi puikiai žinome ir kiekviena proga per laikraštis bei paskartas nuolat kartojame. Ir daugumoj jaučiamės pavargę, atgyvenę ir savo tautai pareigą atlikę, numesdami retkarčiais doliuriuką pasišventusiems aukų rinkėjams bei užsirendėjams porą ilgai dykai siuntinėjamų laikraštelių. Ir laukiamė, tikime gražios mūsų tautos ateities, kurią sukurs mūsų jaunimas, ypač dabartinį studentiją, kurie dar gimę ne svetimoj žemėj, bet savo gražioj ir brangioj tėvynėj, kvėpavo jos oru, ir apleidami savo kraštą, nors ir vaikas būdami, pajuto savo tėviškai didį ilgę, melę ir prisirišimą.

Tą matėme ir praktiškai ir teoretiškai iš pačių vaikų laišku, tilpusių anuo metu leidžiamam Berlyne lietuvių laikrašty Lietuviui. Iš jų 1945 m. sausio 13 d. numerio viena mažųjų mintį pacituosiu:

"Kaune gyvenau prie Nemuno, bet niekad jis man nebuvo toks mielas, kaip dabar. Buvo liūdna, norėjosi verkti, tik laikiausi todėl, kad aš galvočiau, jog dar mes grįšim. Kai

pervaziavom sieną, man buvo dar skaudžiau. Aš tik dabar pajutau, kad tėvynę turėjau, kai jos netekau..."

Arba kitas pavyzdys: kartą Vokietijoj pažįstamą 9 m. Algirdą, kuris materialiai buvo aprūpintas geriau, kaip tėvynėjė, užklausu, kaip patintotė čia gyventi. Pagalvojęs atsakė: "Viskas gerai, tik baisiai pasiilgau Lietuvos. Kad ir ne Kauno, kad ir kito miesto, bet tik Lietuviško".

Taigi, šioji karta yra didžioji tautos ir mūsų visų viltis. Ir su džiaugsmu tenka konstatuoti, kad jie savo pareigas eina puikiai. Kuria jaunimo organizacija ir jų eilės vis gausėja. Šiuo metu gana aktyviai reiškiiasi skautai ir ateitininkai. Mes vyresnieji, jų veiklumui ir patriotinui užsidegimui, be abejo, džiaugiamės ir liekame dar pasyvesni.

Iš jaunimo laukiame labai daug, o jam vargu ar duodame minimumą dvasinių vertybių ir paramos. Jaunimas, neskalbant mažų išimčių, be kurių niekad neapsielnama, yra visiška tautiniai susipratęs. Tačiau yra sakoma: kas neina pirmyn, tas eina atgal. Ar nėra taip pat ir su mumis? Pav., šm. rugsėjo 3 d. Draugo dienraštyje iš ateitininkų stovyklų korespondencijos skaitome: "Galėjo stovyklautojų skaičius būti žymiai didesnis, bet galia, kad kai kurie tėvai dėl grynai asmeniškų ambicijų savo vaikus nuo stovyklų sulaukė."

Zinant, kad tie tėvai yra buvę žymūs Lietuvos mecenatai ir valstybiniai stipendinėjai — darosi liūdna, kad vietoj savo vaikų skatinę tautiškam, savarankiškam veržimui ugdyti, net patys trukdo.

Taigi, kiek nuo jaunimo parveina, jis pats mokosi, ugdomi fiziniai ir dvasiniai, yra tauti-

niai ir patriotiniai nusiteikę. Bet ar gi visą laiką galima dirbti? Senimas po darbų mėgsta išlėsti, o jaunimas — linksmitis.

Studentai, gaudami stipendijas, mokslo metams išsiskirsto po visas Amerikos koleģijas tarp svetimų, visą pusmetį negirdėdami lietuvių kalbos. Ir grįžta ilgoms vasaros atostogoms, pasiilgę lietuviškų draugų ir lietuviškos aplinkumos. Ar pagalvoja mūsų vyresnieji, kur jie tą lietuvišką aplinką vasaros metu gali čia rasti. Kur gali jaunimo sustikti, pabendrauti, pasportuoti, pasokti. Atseit, jaunatviškai lietuviškoj dvasioj pasilinksmiti.

Visiems lengvai pasiekiamos nuosavos papildymos, kaip kitose lietuvių kolonijose, neturime. Be svaigųjų gėrėjų su šokiais, su sporto sale kavinės neturime. Tad jaunimas, grįžęs iš svetimų mokyklų, be savos šeimos ir bažnyčios, lietuviškumo nebesuranda. Ir neporėdami, tiesiog dejuodami siuruose rateliuose lanko svetimųjų pasilinksminimų vietas, ir vėl nuosiiasi išvykti naujoms mokslo metams dirbti ir linksmitis svetimųjų tarpe, negirdint lietuvių kalbos, neįaučiant lietuviškos dvasios.

Neseniai užklausu besirengiančią mokslo metams į kolegiją išvykti jaunuolę ar negaila palikti lietuvių draugų ir lietuviškos aplinkos, gavau atsakymą, jog "būtų labai gaila, jei tokioj aplinkoj būtų tekę dažnai dalyvauti. Deja, New York didelis, visi išsiblaškė, o vasarą jokių lietuviškų pramogų, kaip nebūna. Be poros draugų, per vasarą nieko lietuviško ir nemačiau. O kai prasideda parengimai, turim išvažiuoti. Taip ir nėra ko galėtis".

Ar ne tikros tiesos ir rimto dėmesio verti jaunųjų zodžiai?

Madonu išgirsti, kai savieji atidaro įvairius naujus biiznius. Ar nevertėtų kam nors atidaryti biizną, kuris, kaip ir laikraštį bei knygų leidimas, pagrinde būtų kultūriniam bei tautos interesams tarnaujantis biiznis ir visuomenės remiamas. Ar nedėkingas būtų jaunimas, įsteigus šviesią kavinę su sporto sale ir savaitgaliu šokiais. Reikia tikėti, kad ateity tą atliks platesniu mastu; suradę bendrą susitarimą mūsų visuomenės veikėjai, visų organizacijų atstovai sutartinai.

Taip pat būtų gražu, jei pavyzdžiui, Juozas Ginkus prie savo švėros ir jaukios svetainės prijungtų ir mažą šokių salę. Be abejo, būtų didelis jaunimo draugas.

Taigi, ar ne laikas rimtai pagalvoti: ar nebus kada nors per vėlu?

Paskutiniųjų jėgų tempia snieguotu keliu mūsų turta ir vaikus bei senesnius, o mes, likusieji einame pėsti. Galvojame dar numesti dalį daiktų, kad palengvinus važtą, mes buvo baštu, kad galime netekti ir paskutiniojo arkelio.

Paskutinįjį momentu kažkuriam giस्ता išganinga mintis pasukti pagrindiniu pientu Stopl — Koeslin — Stettin. Dėl nuolatinio kariuomenės judėjimo ant šio piento sniego nebuvo, tačiau žinojame, jog šiuo keliu pabėgėliams yra "streng verboten", bet visgi jo griebėmės kaip vienintelio išganymo. Ir gerai padarėme! Buvome dar turbūt pirmieji tos apylinkės bėgliai, todėl dar nebuvo jokio susigrūdimio ir niekas niekur netrukdo, nestabdė ir nereikalavo jokių pažymėjimų.

(Nukeista 16 psl.)

Kur tik viesulas paliečia kraštą, Raudonasis Kryžius jiesko savanorių, kuriuos moko nukentėjusius gelbėti

TREMTINIO DIENORAŠTIS

PR. STIRBYS

Tą patį vakarą patyriau, kad išvažiavimui pasiruosti įsakymas esąs duoti visiems gyventojams. Bet tai tik atsarogų priemonė, o kada bus galutinis įsakymas išvažiuoti, niekam nebuvo žinoma. Padėtis dar nebuvo tokia keipiukuota ir apsupimo pavojus kol kas dar negresė.

Nutarėme mažiau reikalingesnius daiktus palikti, o palikti tik tiek, kiek tilps ant dviejų perremontuotų vežimo ratų, taip, kad galima būtų traukti ar stumti. Atseit, pasiruosėme, tikrai "bėdai"! Tai buvo vienintelis ir paskutinis išėjimas, apie arklį gavimą svajones teko atmeti. Kur tik užklaudavome, visi tik nusijuokdavo:

— Tai manote, kad mes čia sėdėsim ir bolševikų lauksime? Arkliai mums patiems reikalingi.

Kitą rytą kaimo sueigoje nutarta važiuojant nepalikti ir lietuvių, paskirstyti juos ūkininkams, kurie privalės paimti kartu su tam tikra dalim bagažo. Iš dalies mus tai ramino, bet kartu tam skyrėme mažą vilties, ypač kai sužinojome ir antrą nutarimą. Esą, kaimo vyrai ir pajėgesnės moters evakuacijos metu varysis visus gyvulius, kraustysis su gyvy ir negyvu inventorium bolševikams paliekant tik tuščias sienas. Nežiūrint to, jie dar nenorėjo tikėti, kad bolševikai ateitu, o jeigu ir ateitu, tai visvien tuoj bus išmūsti. Kaimo būrai vėl galėsia sugrįžti ir karo pabaigos laukti.

Iš šį nutarimą žiūrėjome atbejingai ir su pašaipą. Žinios metu sniege ir šaltyje bei šli-

džiam kely staiga išvytus iš negali duoti įsakymo, bet patvirtintu, negali nieko nutarti. Tuo tarpu iš spaudos ir radijo matėsi, kad bolševikai nelaukia jokiečių pedantų pasiruosimo ceremonijų, o ties Odesiu jau rimtai graso atkirsti visą Pomeraniją su visais "Ost" ir "West", su pilniais tvartais gyvulių ir lašinių paltimis ant "dylčių".

Mūsų kolonija neberūmė. Nors jau buvo paskirti ūkininkai, kurie turėsią mus evakuacijos metu vežti, bet, matydami vietinių gyventojų abejingumą ir dėsimą, pasiryžome veikti savarankiškai. Išgėmus pasikinkė savo paskutiniąją, laimingai išlaikytą "raudukę", prieš galą vežimo prikabinau savo "bėdą", kuri patiemis traukti pasirodė visgi per sunki ir nelaukdam jokių įsakymų, nutarėme apieisti kaimą ir pradėti antrąją vargą ir nedateklių kelionę.

1945 m. sausio 23 d.

Pagaliau išvažiavome. Užupiai pasileka iki numatytos kaimo evakuacijos. Pasistenėjau, kad tuo atveju iš vieno ūkininko gautų porą jaudū, kurie pajėgs patraukti ne tik juos pačius, bet ir visą turimą mantą. Tikėjome, kad netrukus ir jie išvažiuos, tad nors šiuo kartu ir nemalonu buvo atsiskirti, bet linkėjome vieni kitiems greito susitikimo kur nors už Orderio ar Elbės.

Vienu arklį visiems važiuoti buvo neįmanoma, nes ir taip susidarė devynių asmenų šeimą, jau nekalbant apie šoki-

tojų turta, būtiniausia aprangą bei maistą. Užupis fanatiškai prisirišęs prie nuosavos mantos, prie tėvynę primenančio dažnai nemaverčio daikto, jokiū būdu nenorėjo su tuo skirtis. Jam buvo brangi sudevėtų batų pora, lietuviški rugeliai, neventų vilnų pundas, džiovinta žemaitiška duonelė, paplėkę nuo lietaus ir dargynų miltai bei lopyti kailiniai. Krimtos, kad pasiskubinęs parduoti arklis. Bet kas padaryta, nebeatitaisysi. "Padaryk mane žinančiu, aš tave padarysiu laimingą!" — sako priežodis. Atsisveikinant, pačiu paskutiniu momentu užupienė atvedė iš tvartelio taip saugotą ir brangintą kėrūtę ir, risdama prie vežimo, tarė:

— Bus vaikams pienelio...

— Ir tuoj nusigrįžo, šiuostydamas akis.

— Tai bus mažajai Aldutei į pasoga. — nei iš šio, nei iš to pridūrė Užupis. — Bet aš dar duosiu... kai grįšime... dar daug duosiu!

Visiems pasidarė graudu, žiūrint į sumišus Užupį, klausant jo nenatūraliai virpančio balso. Jis ir šiandien dar jaučiasi tartum anuomet, skirstas dukroms pasogas su pilnu išūkinimu vėl ten grįžti ir rasti viską po senovei. Tuo momentu jam vaidenos banguoja rugysiai, gagenančios baltos žąsys ir gimtinės beržų šlamesys.

Iš pirmo žingsnio pamatėme, jog dabar prasideda tikras mūsų vargas. Kai iki šiol važiuovome kas sau porą arklį, tai kelionė buvo vien juokai, tai buvo kažkas panašaus į pasivažinėjimą pientais ir autostradomis. Kumelaitė iš

KO VEDUSIEJI NESAKO VIENS KITAM

Ar vedusieji sako viską vienas kitam? Jei nesako, ko daugiausia nesako?

Šiuo reikalu buvo atlikta apžvalga įvairiuose JAV miestuose ir miesteliuose.

Tuoju paaiškėjo, kad vedusių dauguma tam tikrais atvejais laikosi paslapčių. Tuo tarpu kai 11% tvirtino viską pasaką vienas kitam, likusieji prisipažino, kad ne viską pasako. Taip pat jie pabrėžė, kad taip elgtis esą išmintingiausia.

Vieno gydytojo nuomone, tam tikrų žinių nesakymas yra būtina reikalingas dvasinės šeimos sveikatai palaikyti. Daugiausia reikia dalykus atvirai ir išsamiai svarstyti, bet kai kuriuos dalykus geriau nutylėti, nes jie būna tik vaidų priežastimis.

Dažniausia erzina žmones pinigų klausimas — kiek uždirbta, išleista ar sutalpyta. Neišduodant paslapčių, dažnai išvengiama rūstybės ar ginčų. Daug vyrų nepasako savo tikrų pajamų. Jei žmona nežino tikrų vyro pajamų, ji negali reikalauti Cadillaco, kai turi dar gerą Buicką. Vienas senų pažinių vyras tvirtino, jei žmona žino, kiek jis uždirba, ji išleis tik vieną centą.

Kai kurie vedusieji mėgsta slapta taupyti. Žmonos sutalpo keletą dolerių iš namų ūkiui skirtų pinigų, norėdamas nupirkti netikėtą dovaną ar išleisti juos namų svečiai. Dažnai jos taip elgiasi, nes malonu turėti savarankiškai kontroliuojamus pinigus. Kai kada vyras ir žmonos, tartum voverės, taupo pinigus juodai dienai, manydami, kad antroji pusė taip nedaro. O jei ir antroji pusė taip daro, kokia maloni staigmena tai vėliau sužinoti!

Taip pat žmonės yra jautrūs pinigų šleičiams. Vyras, nusipirkęs skrybę už 20 dolerių, jautėsi kaltas. Žmonos klausiamas kiek mokėjo, jis „neatsimena“. Kai kurie žmonės tyli dėl kitų subtilių priežasčių. Vyras nupirko žmonai gražų rankinuką Kalėdoms. Jis mokėjo už jį 35 dolerių, bet žmonai pasakė mokėjęs 10 dolerių. Jei ji žinotų, kiek iš tikrųjų sumokėta, ji negalėtų džiaugtis šita dovana. Kam sugadinti jos malonumą?

Tuo tarpu kai pinigai dažniausiai buvo minimi apklausinėjamą metų, likusi atsakymų dalis daugiausia liečia asmeninius santykius. Tai yra sritis, kur vyrų ir moterų nuomone svarbu per daug neplepti.

Po pinigų, antroje vietoje minima šeimos santykiai, liečia vaikus ir gimines. Žmonos, nenorėdamos vyrų žiūrėti, „užmiršta“ jiems pasakyti, kad Juozukas pešėsi, ar kad rodė liežuvių ponui...

Daug apklausiamųjų asmenų taip pat pripažino, kad minėti laikinai susidomėjimą kita lytimi tolygu žaisti ugnimi. Jie aiškina, kad šios mažos pramogos yra nekenksmingos, nereikšmingos, todėl nevertos ir diskusijų. Galimas dalykas, kad daug rimtesnio pobūdžio būtų „pramogų“ tarp tų 2 nuosimčių asmenų, kurie pasipiktinę, atsiskė būti apklausiami.

Profesionalas prisipažino, kad pobūvyje jis mieliai kalbėjo ir net šiek tiek flirtavo su jauna mergaite. Tai visiškai neliečia mūsų vedusių gyvenimo. Ar esu tiksliai žmogus. Ar aš turiu apie tai sakyti žmonai? Greičiausia, jei pasakysiu, nieko neatsitiktų, bet kam reikalinga tai minėti?

Apklaustamieji asmenys domėjosi šiuo dalyku. Jie svarstė etikos klausimus, kitų patyrimus. Daugumas jų tos nuomonės, kad geriausiai nekalbėti apie nekalbą flirtą, nes tai esą labai opus dalykas, kurį galima blogai suprasti.

Vienos žmonos užklausus, ko ji nesako savo vyrui, ji paprastai atsakė: „Mano giliausių minčių (širdies paslapčių)“. Psichologai jau seniai žino, kad kiekviename asmenyje, pradant nuo vaikystės ir baigiant senatve, yra mažytė privati sala, isorinio pasaulio nepaliekama. Tam tikri jausmai, tikėjimai, viltys, baimės yra šios asmeninės srities brangios nuosavybės.

Daug kas pareiškė, kad visada atsims, bet niekuomet nekalbės apie seniai buvusius galimus ar siaubo momentus. Kai kurios žmonos tyliai kenčia, įstikinios, kad jos menkos motinos. Kai kurios moterys slepia faktą, kad jos suipranta, jog jų antroji pusė niekuomet nebus sėkmingais vyrais ar profesionalais.

Geriausios mintys labai skiriasi savo reikšme. Jos išsiriškina nuo pelės išgąsčio iki giliai įsisknijusios antros pusės fizinės antipatijos (biaurėjimosi). Viena moteris buvo tiek nekalti, kad nesakė savo vyrui, kiek jai jis svarbus, tuo tarpu kai kita moteris pastebėjo: „Jis niekuomet nesužinos kokį palengvėjimą jaučiu, kada jis ryte išsina į darba. Vaikai ir aš lengviau atsikvepiame“.

Tam tikrą kategoriją sudaro tie nuslepiami dalykai, kada bandoma apsaugoti antrą pusę nuo rūpesčių. Kai kurie asmenys niekuomet nepasakojo darbo metu patirtus nemalonumus, kiti nepasakojo savo ligų. Gydytojas nepasakė žmonai, kad ji nepagydomai serga. Toks žinojimas tik nerimintų ja, o kadangi tai nepagerintų jos būklės, kodėl išmesti ją iš pusiausvyros? Gana žymų nuosimčių sudaro tie asmenys, kurie nesvarsto apie bendrus pažastumus, jei tai gali sukelti ginčus ar sudaryti klaidingą nuomonę.

Keli asmenys pastebėjo, kad jie nekalba apie ankstesnes meiles ar mylimuosius. Vienas vyras, anksčiau vedęs, sakė: „Kai kurie dalykai gali sukelti perdidelį jausminį nerimą, kad apie juos būtų galima diskutuoti.“

Apklausiamųjų asmenų 4 nuosimčiai pabrėžė, kad jie visada būna užsidarę savyje. Viena priežastis: „Jis visada ganiekinamai nusiprunkščia į viską, ką aš sakau, todėl aš niekuomet su juo nediskutuojau“.

Kitą priešingybę sudaro tie asmenys, kurie nelauko jokių paslapčių. Viena moteris taip išsireiškė: „Mes žinome vienas kitą nuo to laiko, kai aš buvau ketverių metų amžiaus. Dabar jis gali skaityti mano mintis, todėl ar yra prasminga ką nors slėpti?“

Siurkščiai išsireiškė vyras, susukdamas: „Ji viską sužino. Aš negaliu laikyti paslapčių. Ji jas išvilioja iš manęs“.

Fabriko direktorius suteikė tokį apgalvotą paaiškinimą: „Aš jai viską pasakau. Spėju dėl to, kad mes laimingai vedę. Kodėl turiu laukti, kol kas nors kitas jai apie ką nors pasakys? Aš pats jai sakau, o jei reikardtū būna mažas ginčas, mes jį sutvarkome. Taip išvengiu rūpesčių.“

Imant visas kategorijas kartu, pastebėta įdomūs skirtumai, pareiną nuo apkliausiamųjų asmenų lyties. Žmonos tris kartus daugiau vengia kalbėti apie gimines, negu vyrai. Vyrai keturis kartus daugiau nekalba apie flirtą, kaip moterys. Galbūt, jie daugiau flirtavo ar mažiau linkę apie tai kalbėti. Vyrai du kartus daugiau nieko neslepia, iš ko galima manyti, priešingai, bendrai nuomonei, kad vyrai plepėni už moteris.

Vien tik moterys minėjo vaikų drausmės klausimą, kaip galima ginčyti objektą, todėl jos nemėgsta šiuo klausimu diskutuoti. Vien tik moterys minėjo, kad jos nutyli mažus nelaimingus atsitikimus. Viena žmona pareiškė: „Jei aš sugadinau automobilį, aš pati tai sutvarkau ir nieko nesakau. Taip aš neduoju jam progos rėkti“.

Vien tik vyrai nutyli apie girtuokliavimą ar azartinius lošimus. Vien tik jie patvirtino, kad niekuomet nepasakos apie ką nors, kas tik jiems buvo patikėta žinoti — iš ko galima manyti, kaip kam patinka, apie tariamą moterų palinkimą skieisti gaudus moterų tarpe.

Vedusiųjų gyvenimo ilgis, atrodo, nustato tik paslapčių kiekį, o ne jų pobūdį. Apžvalga rodo: „kuo daugiau vedę, tuo mažiau paslapčių. Metų bėgyje, kaip susikaupia ties viena ar dviem sritimis. Viena ponla, išvedama sidabrinės vestuvės, taip aiškina: „Anksčiau jūs kovojate dėl daug dalykų. Kai kuriuos dalykus jūs laimėjote, o kitų atsiskakėte. Todėl liaujatės apie juos kalbėti“.

Seiminkė, ištekejusi prieš 32 metus, buvo užklausta: Kokios svarbiausios priežastys, kad tam tikri dalykai nesakomi antrai pusei?

Ji atsakė: „Kiekvienas iš tikrųjų subrendęs asmuo nori taikos. Jis nori apsaugoti mylimą asmenį nuo rūpesčių ir žalos bei suteikti jam laimės ir pasitenkinimo.“

Tai ir yra tos pagrindinės priežastys, dėl kurių vedusieji daugiausiai laikosi savo „paslapčių“.

J. Str.

Kai jūrininkui į akis lenda dujos.

TREMTINIO DIENORAŠTIS

(Atkelta iš 5 psl.)

Pirmą dieną pasiskirstėme pareigomis, kurias sąžiningai visą kelionę tęsėjome. Ignas atsistojo šalia arklio, laikydamas dyseklį (nes vežimas buvo porinis!) žygiavo kartu su juo į kalnus traukti padėdamas, į pakaines vežimą priklaikydamas. Atseit, perėmė antrojo arklio pareigas... Tėvas valdė vadžias, nors, iš tikrųjų, arklys buvo Igno malonė. Visą laiką, nežinūm salčio ir darganų, jis sėdėjo vežime, vakarop nepamiršdamas paraginti pajieškoti nakvynės, kol dar saulė nenusiėjo. Jis pasidavė likimui ir sutiko su „viskuo“, ką mes darėme ir nurodinėjome. Buvo tylus, kantrus ir susimąstęs. Net ir alkanas būdamas nesiskundė, neprašė ir nereikalavo. Kantriai kentė žiauriai gyvenimo lemtį ir kartu su visais jaudinosi dėl greito bolševikų artėjimo. Krištinos tėvukas, nepalyginamai stipresnis ir pajėgesnis, paėmė vestį Aldutės „pasoginė“ karvę, kuri pasirodė besanti dar tuo naudinga, kad nebologai neša ant mugaros pasvertas gaminius jo kailinius. Man teko kolonos vadovo pareigos, nes iš pirmo žingsnio tuoj žmonės ėmė klausinėti, iš kur važiuoja, ar jau visiems išaktyta, o kai kurie tuoj ėmė tvirtinti, kad jau per vėlu, kad rusai jau Stettine ir iš viso nebeapsimoka bevargti, bei kitų varginti.

— Taip, taip! Jau visi važiuoja! kartodavau atsipyres, nors, be mūsų, nieko daugiau nesimatė.

— O dėl Stettino, būkite ramūs! Pirmą, negu rusai pasieks jį, mes jau būsime už Oderio, — pridurdavau abejotantiems mūsų kelionės sėkmingumu smalsuoliams.

Taip pat teko rūpintis nakvynė bei pašaru gyvuliams. Moterims liko vaikų priežiūra, valgis ir bene svarbiausia — sėdėti vežime! Tarp kita ko, jų žinioje buvo ir pamėžimas „pasoginės“, kuri kelionės proga davarė savo produkciją iki 7 litrų... per savaitę.

Ir taip stumiamės kilometras po kilometro, diena po dienos, bet vis pirmyn, vis toliau į vakarus. Vis džiaugiamės nors tuo, kad važiujame... Mus lydi iš tolimos šiaurės atleikšas vėjelis ir paklydėlės, tokios pat benamės kaip ir mes, baltutėlaitės snagės... Sausio 26 d.

Jau už Koeslino. Mieste turėjome „mažytį“ miotyklį. Tik įvažiavus į centrinę miesto gatvę, tuoj patekome į visoklausių susisiekimo priemonių kamštą, kur buvo sustabdytas net judėjimas. Dėmesio centru papuošė mūsų šio-niška būda, tai pastebėjo bud-

(Bus daugiau)

KAUNŲ MAISTO KRAUTUVĖ

Lietuviškos dešros, skilandžiai ir kitai maisto produktai.
Sausio 26 d.
Jau už Koeslino. Mieste turėjome „mažytį“ miotyklį. Tik įvažiavus į centrinę miesto gatvę, tuoj patekome į visoklausių susisiekimo priemonių kamštą, kur buvo sustabdytas net judėjimas. Dėmesio centru papuošė mūsų šio-niška būda, tai pastebėjo bud-

QUALITY MARKET
VICTOR ABCUNAS, Sav.
356 PARK STREET,
NEW BRITAIN, CONN.

Maspetho Lietuvos Piliiečių Klubas
Adv. S. Bredes, pirm., J. Januškaitis, vicepirm., P. Slapikas, išd., P. Mikalauskas, sekr., A. Gagnis, fin. sekr.
BARAS NARIAMS IR SVEČIAMS
Salė pramogoms
Reikalingi nauji bolininkai.
Varžytinės vyksta pirmadieniais, trečiadieniais ir ketvirtadieniais.
LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS
P. LISIAUSKAS, Vedėjas
69-61 Grand Ave., Maspeth, N. Y.
HA 9-9866

Misiūnų Degtinės Krautuvė
RAY'S LIQUOR STORE
JUOZAS IR IZABELĖ MISIŪNAI
Savininkai
Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.
Įvairiausias rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai.
103-55 Lefferts Blvd., Richmond Hill, N. Y.
Virginia 3-3544

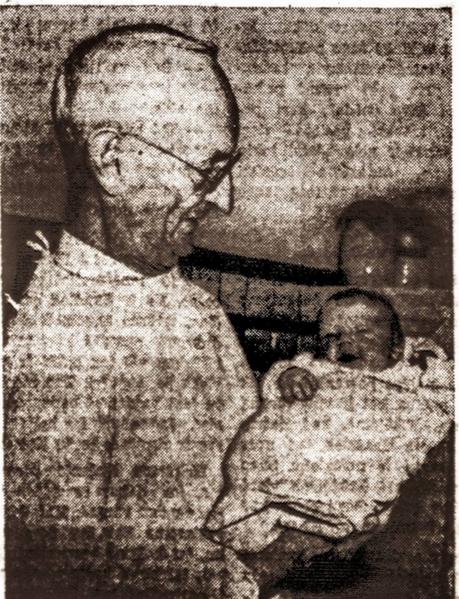
TURIZMO IR APDRAUDOS BIURAS
Kelionės laivais ir lėktuvais, įvairiausias apdraudos, Nuosavybių pirkimo ir pardavimo, Biznio knygų vedimo, Taksų (income tax) paruošimas, Pinigų persuntimo ir skolinimo, Imigracijos ir pilietybės, Notarinių dokumentų tvirtinimo.
Vertimų ir įvairiausias kitais reikalais.
KNYGNAS—LAIKRASCIAI IR KNYGOS
Visais reikalais jums greitai ir maloniai patarnaus broilai
ALBINAS ir KAZYS TREČIOKAI
315 WALNUT ST. (kamp. Adam St.) NEWARK 5, N. J.
Telefonas MARKET 2-4867

NORITE GEROS — MENISKOS FOTOGRAFIJOS:
PORTRETO, SEIMOS, VAIKŲ, įvairių progų nuotraukų? Jums geromis sąlygomis padarys **VYT. MAZELIS,** baigęs New York Institute of Photography, 422 MENAHAN STREET, BROOKLYN, N. Y. skambinti tel. HY 7-4677

VISAME NEW YORKE NERASITE GRAZESNIŲ IR PATOGESNIŲ SALTŲ, KAIP **GRAND PARADISE**
Ką nerengtumėte — koncerta, vestuves, šokių, ar prakalbas — Grand Paradise gali tilpti nuo 25 iki 2000 dalyvių.
Reikalų Vedėjas **I. WEINSTEIN**
320 GRAND ST. BROOKLYN 11, N. Y. EVERgreen 7-1123

Priilalkytime Pinigus Savųjų Tarpel!
REPUBLIC WINE & LIQUOR STORE
X. STRUMSKIS, savininkas
322 Union Avenue, BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVERgreen 7-2089
Vienintelis Lietuvių degtinės ir vyno krautuvė, gyvuojanti jau 17 metų.

HERBERT & BLOOMFIELD, Inc.
AUTOMOBILIAI — NAUJI — SUNKVEZIMIAI (TROKAI) vartoti
FINANSUOJA BANKAS Autorizuotas
TAISYMAS DALYS
Lietuvis JUOZAS E. ARBACIAUSKAS, Sav. CHARLES H. BLOOMFIELD, Sav.
110 Hempstead Turnpike, Franklin Square, L. I., N. Y. Tel. HE 2-3800

Juodu skiria lygiai kintas metų.

NEW YORKO LIETUVIAI GYDYTOJAI

DR. F. M. BINTAKYS
VALANDOS:
Kasdien nuo 11 iki 1
ir nuo 6 iki 9.
Sėkdieniais nuo 11 iki 2.
Sėkdien. pagal susitarimą

16 Linden St.
Brooklyn, N. Y.
GLenmore 5-3012

DR. A. PETRIKA
VALANDOS:
9 - 12 ryte
1 - 8 vakar
Penktadieniais uždaryta
Tel. EVergreen 7-6868

(DANTŲ GYDYTOJAS)
221 So. 4th Street
Brooklyn, N. Y.

DR. JANINA SNIESKA
VALANDOS:
1 - 7 val.
susitarus
Ketvirtadieniais visą dieną
ir šėkdieniais po pietų
uždaryta.

(DANTŲ GYDYTOJA)
408 Jay Str. Room 306,
kamp. Fulton Str. (Brooklyne)
Ofiso tel. ULster 8-8789
Namų tel. TAYlor 7-8231

DR. BLADAS K. VENCIVS
VALANDOS:
9 - 12 ryte
2 - 9 vakare
Penktadieniais uždaryta
Tel. Otiso STagg 2-0706
Namų - Jamaica 6-3834

(DANTŲ GYDYTOJAS)
499 Grand Street
Brooklyn, N. Y.

JOSEPH SAMOSTIE, M. D.
Buys Beruno universiteto klinikų prof. asistentas
Vyrų ir moterų aštrios ir chroniškos ligos.
RENTGENAS - ELEKTROTHERPIA
Nuo 10 val. ryto iki 6 v. p.p. Čia pat moterų ligų gydytojas
Priėmimo val. antr., treč. ir penkt. nuo 10 v. r. iki 6:30 v. v.
220 EAST 12th ST., NEW YORK 3, N. Y.
(Tarp 2nd ir 3rd Ave.) Tel. AL 4-4437

JOHN DERUHA, M. D.
Odos niežėjimas ir išbėrimai, Tuližės ligos. Galvos skaudėjimas, nemigas, jausmų komplikacijos, jautrumas, širdies ir skilvio ligos.
Apžiūrėjimas ir kraujo tyrimas 3 dol. Priėmimo valandos 10-2 ir 4-9.
128 E. 86th ST., NEW YORK CITY
Virš Lexington Ave. požeminio traukinio stoties. Lengva privažiuoti iš visur. Atskiri laukimo kambariai vyrams ir moterims.

DULKIŲ SIURBLYS
namų švarai palaikyti būtinas.
Zinomas "ELECTROLUX" siurblys (vacuum cleaner) ir vaškavimo mašinėles jums namuose parodys fabriko atstovas
Julius T. Jacyna.
Rašykite: 328 Union Ave., Brooklyn 11, N. Y.
Tel. MU 4-3171, namų EV 7-0463.
Kainos nuo 25 dol.
Taip pat parduoda "FLAVORSEAL" firmos Stainless Steel puodus virti be vandens.

M. and Z AUTO COLLISION WORKS
I. MALDUTIS ir Z. ZALIAUSKAS
Lietuvių specialistų auto taisymo dirbtuvė
937 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.
(Tarp Morgan ir Bushwick Ave.)
Tel. EV 8 9794
Namų telefonai: HY 7-3247 ir GL 6-8659

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI
STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
423 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-4335 Kopyčia Laidotuvėms

MATHEW P. BALLAS FUNERAL HOME
MATHEW P. BALLAS, ALB. BALTRUNAS-BALTON,
Direktorius, Reikalų Vedėjas
660 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.
Tel. SI 2-5043 NOTARY PUBLIC

JUOZAS GARSVA
231 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y.
KOPYCIA LAIDOTUVEMS
Telefonas, EVergreen 8-9770

SHALINS FUNERAL HOME
LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI
F. W. SHALINS, Jr. J. B. SHALINS
84-02 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y.
Tel. Virginia 7-4499 Kopyčia Laidotuvėms

AUGUST P. GUSTAS, Inc.
AUGUST P. GUSTAS, Prezidentas
354 MARCY AVENUE, BROOKLYN, N. Y.
(KOPYCIVOS SUTEIKIAMOS IR KITUR)
EVergreen 7-4774

PATRICK FUNERAL HOME
635 NORTH WOOD AVENUE, LINDEN, NEW JERSEY
Telephone Linden 2-4119

ROGERS FUNERAL HOME
P. RADZEVICIUS, Direktorius
Telefonas, STagg 2-4409
410 METROPOLITAN AVE., BROOKLYN 11, N. Y.

Estate of A. J. VALANTIEJUS
V. R. VALANTIEJUS, Mgr.
GENERAL INSURANCE AGENT
54-41 - 72nd Street, Maspeth, L. I., N. Y.
NOTARY PUBLIC. Tel. NEWton 9-4464

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius įvairiems reikalams

LIETUVIAI ADVOKATAI

ST. BREDIS, JR.
37 Sheridan Avenue,
Brooklyn 8, N. Y.
AP 7-7083

KESTUTIS W. MICHELSON
111-15 JAMAICA AVENUE
RICHMOND HILL 18, N. Y.
Virginia 7-4111

CLEMENT A. VOKET
(Vokietaitis)
41-40 74th Street,
JACKSON HEIGHTS 73, N
NEWton 9-6620

ALFRED J. WENTZ
225 S. 4th Street,
BROOKLYN, N. Y.
EVergreen 7-8067

GERIAUSIS
INSURANCE
IR
REAL ESTATE
Patarnavimas pas
ORMAN & MICHELSON
111-15 JAMAICA AVE.
Richmond Hill 18, N. Y.
Telefonas
Virginia 9-0842 ir
Virginia 7-4111

POLAKAS GARANTUOJA,
kad galima mokėti brangiau, bėt negalima suruošti geresnių laidotuvių
\$250
ažuolinis karstas
Laidotuvių kaina nėra problema, nes mes turime didelį pasirinkimą karstų:
Audekliu dengtas nuo -95
Ažuolinis nuo \$250
Mahagoni med. nuo \$495
Metaliniai nuo \$385
Nemokamai kopyčia
Antanas Polakas
LAI DOTUVIŲ KOPYCIA
151 METROPOLITAN AVE.,
Brooklyn, N. Y.
Telefonas EVergreen 7-8479

RUBBER STAMPS
CONCORD STAMP
79 Warren St., New York, N.Y.
Tel. BEelman 3-6828

K A R Y S, kuris prieš 35 metus buvo pradėtas leisti Kaune Lietuvos kariams, dabar vėl pasirodo Jungtinėse Amerikos Valstybėse.
Tai pasaulio lietuvių buv. karių patriotinis žurnalas.
Metams 5 dol. Rašykite:
K A R Y S
680 Bushwick Ave.,
Brooklyn 21, N. Y.

A. Andriuskevičius
Laikrodininkas ir Juvelyras
Didelis brangenybių pasirinkimas.
485 Grand St.,
Brooklyn 11, N. Y.
EVergreen 4-2318

LITHUANIAN AMERICAN AUTO SCHOOL
Užsirašykite į auto mecha-
nikų ir įoferių mokyklą
GR. 7-8951
Padėdami jums egzaminuose iš-
rūpinti vairuotojų leidimą. Mūsų
mokiniai išmoko gauti diplomus.
Padėdami gauti darba. Pamokos
dienomis, vakarais ir sėkdienie-
niais. Instruktoriai patyrę savo
arties žinova. Mokykla veikia
nuo 1916 m.
L. TIKNEVICIUS, Direktorius
Metropolitan Auto School
155 2nd AVENUE
Tarp 9-16 gatvių, New York City

"SKRAIDANČIOS LĖKSTĖS"

(Atkelta iš 4 psl.)
Bet kaip tos raketos galėjo
yra vairuojamas. Viduje plies-
kė akinanti šviesa. Atrodė, lyg
tai būtų buvusi magnėzijos
šviesa.

Bet tai dar ne viskas.
Išilga šio objekto, kuris ore
plaukė, kaip žuvis vandeny,
sruveno purpurinė juosta, pri-
menanti jūrų gelmių gyvūnų
žvynus. Užpakaly šio "cigaro"
vilkosi oranžinės spalvos ug-
nies juosta, kuri buvo beveik
pusės objekto ilgumo. Lakū-
nams atrodė, kad skrendantis
daiktas turėjo dviejų aukštų
langu eilę.

Kad šitas milžiniškas ob-
jektas buvo vairuojamas, la-
kūnai neabejojo, nes jis, ma-
tydamas artėjančią katastro-
fą, sąmoningai apsilenkė, pa-
sukdamas į šalį.
Vėliau objekto šviesa padvi-
gubėjo. Netrukus "cigaros"
dingo debesyse. Nuo padidėju-
sio greičio lėktuvas buvo pa-
liestas oro sūkuriu. Perdavęs
vairą savo pavaduotojui, kapi-
tonas Chiles nuėjo pasikalbėti
su keleiviais. Vienas keleivis,
Mr. McKelvie, pareiškė, kad
jis mato, kaip pro langą pra-
žūė nepaprasta šviesa.

Buvo pravesta anketa, kuri
tuo metu sukėlė nemažai
trūkumo spaudoje. Buvo nu-
statyta, kad Macon (Georgia)
aerodrome tą naktį daugelis
buvo matę keista, be sparnų,
šviesos varomą lėktuvą. Visi,
mačiusieji tą skraiduolį, buvo
laba i nustebinti.
— Kas tai galėjo būti?

Karinė įstaiga pareiškė, kad
mėgino aiškinti, kad "tai tur
būt naujai bandomos raketos
Naujosios Meksikos tyruose."
Australijoje yra tautiečių,
pasivadėjusių visą gyvenimą
remti Vasario 16 d. Gimnazij-
ja. Australijoje gyvena lietu-
viai labai pagelauja trumpos
Lietuvos istorijos.

SCHOLES BAKING, Inc.
LIETUVIŠKA DUONA—GERIAUSIA DUONA
V. LUKAS, vedėjas
Mes kepame visokias duonas
ir pyragus vestuvėms, krikšty-
noms, gimtadieniams ir kito-
kioms iškilimams. Visus užsa-
kymus mes išpildome kuo ge-
riausiai.
532 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 4-8802

ŽINOK, PAS KĄ PERKI
Visada didelis vartotų automobilių pasirinkimas.
Gerame stovyje automobiliai nuo \$75.— iki \$675.—
TAIP PAT NAUJI:
De Soto ir Plymouth
PETER MOTORS
60-15 Woodhaven Blvd.
Netoli Queens Blvd. IND Sub. Woodhaven Stotis
Tel. TW 8-6721

CASINO TEATRAS
210 East 86th St., N.Y.C. Tel: RE 4-0257, BU 8-0561.
NUO RUGSĖJO 17 IKI 23 D., 1954.
POKARINĖS FILMOS PREMJERA AMERIKOJE
Wirtin vom Woertersee
Maria Andergast, Mady Rahl, Rudolf Carl ir
dvynekės Isa ir Jutta Guenther
Der Gouverneur
Willy Birgel, Brigitte Horney, Hammerole Schroth

MĖSOS URMO PARDAVIMAS
ALBRECHT & KOELBER
197 NORTH 6th ST. BROOKLYN 11, N. Y.
EVergreen 8-6322

JOE & RUDY'S Bar and GRILL
NAMU GAMYBOS MAISTAS
MOSU SPECIALYBE
150 N. 4th St., Brooklyn 11, N. Y. (Bedford Ave. kampas)
EVergreen 4-8325

PHILIP BENDER
AVALINĖS KRAUTUVĖ
Mūsų krautuvėje galima gauti batų,
tinkamų visiems keturiems metų sezonams.
Lietuviams ypač gerai žinoma
mūsų avalinės kokybė.
245-247 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.
Telefonas EV 7-2043

Algirdas Brazis, Metropolitan Operos artistas, kartu su soliste Ona Kaskas, sėkdienį, rugsėjo 26 d., dainuos Scranone, tautinės lietuvių parapijos rušiamajame metiniame koncerte. Solistas Brazis yra kviečiamas koncertuoti ir į kitas kolonijas.

ATLIKIM SAVO PAREIGĄ

Šis rugsėjis — tai BALFo va-
jaus mėnuo. BALFas šį mėne-
si ypač yra suaktyvinęs savo
veiklą surinkti galimai daugiau
aukų, reikalingų suselpti mū-
sų tautiečius, dėl sveikatos ar
kitų priežasčių negalėjusius iš-
vykti iš Europos į tuos kraš-
tus, kur galima rasti kad ir
laikiną pragyvenimo pagrinda-
ją.

Europoje, ypač Vokietijoje,
tiko daugiausia tos mūsų lie-
tuviškos bendruomenės žemės,
kurios turi ligonių ar vaikų.
Jos ten negali susidaryti sau
pragyvenimo pagrindo — ir
yra priverstos tiesi savo mal-
daujančias rankas ir prašyti
pagalbos pirmoje eilėje iš tų
lietuvių, kuriems buvo lemta
atvykti į Naująją Pasaulį ir
čia susirasti žmoniškesnę pra-
gyvenimo bazę. Neįsivaizduo-
jame mūsų broliams svetimi-
jų (vokiečių) teikiamąjį paša-
la yra toli gražu nepakanka-
ma, kad jie įstengtų šiaip taip
išmisti, prisidengti ir galėtų
kur prisiglausti.

Mes todėl turime ateiti savo
broliams į pagalbą ir jautriai
atsiliepti į BALFo šauksmą —
kiekvienas, kuo kas galime, iš-
jungti į BALFo vykdomąjį va-
jų. Vieni savo galimais gausė-
ne auka, kiti BALFui reikalingą
pagalbos paremsime tą di-
dį darbą, kurio vaisiai nušiuo-
stys skausmo asarą sunkią
tremtinės našta veikiančią lie-
tuvei našlei, suteiks stiprybės
sergančiam mūsų broliui ir at-
neš džiaugsmo sveičioj šaly
augančiam dažnai atvejais al-
kamam, vaikui.

BALFas, būdamas bendrinė
lietuvių šalpos organizacija,
šelpia visus skurdan patekus-
šius lietuvius, stengiasi jų ne-
skirstyti sūnumis ir postūliais,
nerūšiuoti pagal jų įsitakimi-
mus. Be to, tenka pridurti,
kad BALFas greta grynosios
šalpos rūpinasi dar ir kultūri-
niais skurdančių lietuvių, y-
pač priaugancio jaunimo, rei-
kalais, t.y., remia tremtyje su-
sikūrusias vargo mokyklas pi-
nigais, aprūpina jas mokslo
priemonėmis.

Bolsėvikų pavergetoje Lietu-
voje priešas visomis priemo-
nėmis naikina kiekvieną lietu-
vi. Žudo ir tremia dėl to, kad
jis myli savo tėvyne. Verčia
mažuosius ir jaunimą atpras-
ti nuo lietuviškųjų tradicijų ir
prijungti prie svetimųjų, savo
tėvų kalbą iškeisti į svetimą.
Šio tikslo siekdamas, mūsų
priešas naudoja dar pasaulio
istorijoje negirdėtas priemones:
prievartą, terorą, nužmoginti-
mą, artimųjų išdavinėjimus ir
kt. Lietuvių tautai gresia su
naikinimo pavojus. Todėl yra

itin svarbu, kad kiekvienas
laisvajame pasaulyje esan-
tuvis išliktų gyvas savo tau-
tai: pats būtų kūnu ir dvasia
nepalūžęs, jo vaikai nenutau-
tėtų.
BALFo šalpos darbas ir kul-
tūrinė rūpa kaip tik ir tar-
nauja siems dviems uždavi-
niams, kuriais remiasi lietuvi-
bės išlikimas. Tad kiekvieno
amšiu yra šventa pareiga viso-
mės jėgomis padėti BALFui,
kad jo veikla, ypač dabar vyk-
domasis vajųs, būtų sėkminga.
Vienokių ar kitokių būdu pare-
mė BALFo vajų, galėsime įsui-
tis atlikti lietuvių savo pa-
reigą. Tad neskykškimė BALF
prašmo skaitiko ir neatšy-
kime prašomos paslaugos.
Dr. Bronius Nemickas

MOKSLO METŲ PRADŽIA
Naujųjų mokslo metų pra-
džia šėkdieninė Maironio
Mokykloje rugsėjo 18 d.
Visi buvusieji ir naujieji mo-
kiniai minėta dieną susirenka
8 val. 45 min. Apreiškimo P-jos
mokyklos patalpose.
● Pirmą kartą po 21 metų
Maine valstybės gubernato-
rium išrinktas republikonas.
Demokratas Edmund S. Mus-
kie gavo daugiau balsų, negu
republikonas Buston M. Cross,
dabartinis gubernatorius. Tai
laikoma reikšminga būsimiem
rinkimam.
ISNUOMOJAMI trys kamb-
riai su virtuve ir baldais
labai gražioje rezidencinėje
miesto dalyje. Telefonuoti:
Virginia 3-8036.
LIETUVISKI SORIAI
Lietuviški Jono Andriulio ga-
mybos sūriai iš Michigan val-
stybės atgabenami lėktuvais.
Štai kodėl lietuviški sūriai,
kuruos Petras Lisauskas pri-
stato visoms parduotuvėms ry-
tinėse valstybėse, yra tokie
svieži.
Norite įsitikinti? Norite pa-
ragauti? — Kreipkitės į Petrą
Lisauską. Gausite vieną sūrį
nemokamai...
Neveltui gydytojai sako, kad
maitinimasis pieniškais pro-
duktais, ypač sūriu, stiprina
žmogaus sveikatą ir ilgina jo
amžių.
Jono Andriulio gamybos sū-
riai turi visas teigiamas koky-
bes. Tuojau užsisakykite!
PETRAS LISAUSKAS,
Lietuviškų Sūrių Agentas
Rytinėse Valstybėse
65-43 Grand Ave.,
Maspeth, N. Y.
TW 4-8087

New Yorkas ir Apylinkė

Das mus

VITAITIŲ Į AMŽINYBĘ PALYDEJUS

Toska Daubaraitė, dramos aktorė, atlikusi meninę dalį Juozo Ginkaus 65 metų sukakties minėjime, kuris įvyks šį šeštadienį Freedom House, 131 E. 70th St., New Yorke.

V. Zukauskas šį šeštadienį vyks į Baltimorę, kur jis yra pakviestas dalyvauti viename parengime. Aktorius yra kviečiamas ir į kitas kolonijas su savo humoristinėmis numeriais.

Alf. Petrusis grįžo iš Kanados, kur jis praleido atostogas.

Ona Valaitienė Balfo rinkliavos reikalais kalbėjo iš Ginkaus radijo programos. Tais pačiais reikalais iš Stuko radijo kalbėjo Jurgis Sirusas.

P. Šimėnienė, Moterų Vienybės pirmininkė, praneša, kad Moterų Vienybės susirinkimas (socialis) bus rugsėjo 21 d. Damų namuose, Woodhaven, N. Y. Pradžią 8 val. vakare.

J. Zukauskaitė savo vasarvietę Bradley Beach, N. J., oficialiai uždarė rugsėjo 13 d., bet keletas asmenų tebeatostogauja. Vasarę šioje vietoje yra labai patenkinti.

J. Tysliava yra pakviestas kalbėti Juozo Ginkaus 65 metų amžiaus sukakties minėjimo programoje, šį šeštadienį, New Yorke.

Algirdas Brazis, Metropolitan Operos solistas, šios savaitės pradžioje atvyko iš Chicago.

Pr. Lapienė savo vasarvietės uždarymo proga, praėjus šeštadienį ruošė dailininkų pobūvį, bet dėl buvusios audros neįvyko. Ne tik Stony Brook, bet ir kitose Long Island vietovėse buvo nutraukti elektros laidai.

J. Vasiliauskas, buvęs Lietuvos valstybės operos baletininkas, porai dienų buvo atvykęs iš Bostono.

Marijona Kizytė, Informacijų Centro direktorė, yra paskirta Demokratų partijos lietuvių skyriaus pirmininke New Yorke.

PAMALDOS EVANGELIKAMS

Rugsėjo 19 d. 3 val. pp. Sv. Jono ev. liut. Bažnyčioje, 197 Maujer St., Broklyne, bus laikomos lietuviams evangelikams pamaldos. Po pamaldų bus bendra kavutė, rodomos konfirmacijos filmas ir t. t. Visi evangelikai ir prijaudantieji kviečiami dalyvauti pamaldose ir kavutėje.

PAVYKĖS PASKUTINIS RADIJO PIKNIKAS

Praėjusį sekmadienį, rugsėjo 12 d., Jokūbo Stuko vadovaujama radijo draugija "Rūta" surengė paskutinį šiais metais pikniką, įvykusį Rahway, N. J.

Po pražūstio viesulo per New Jersey ir New Yorko rytinę sritį, oras pasitaikė labai geras. Žmonių suvažavo ne tik iš apylinkės miestelių, bet ir iš tolimesnių vietovių. Reikia manyti, kad buvo daugiau 900 pikniko dalyvių.

Programoje buvo "karališkosios šeimos" rinkiniai, laimėjimai ir linksmieji broliai, Domininkas ir Motiejus (aktoriai Alf. Petrusis ir Vitalis Zukauskas). Jie savo kanzliu ir talkiu humoru palinksmavo susirinkusius ir apdainavo kai kurias mūsų esančias ydas. Tikrai gerai buvo linksmusius brolius išgiršti.

Piknikas visais atžvilgiais pavyko ir publika nenoriai skirstėsi namo.

V. Vėjelis

Rugsėjo 7 d. išdygo naujas kapas.

Kažin, ar kada nors kas nors šiam gražios sielos lietuviui pastatys paminklą? Todėl, vietoje paminklo, norisi tarti bent keletą gvy žodžių.

Stasys Edmontas Vitaitis, gražiosios Dzukijos sūnus, savo jaunystėje patyrė daug vargų. Vargas, jei nepalaužia kūno, užgrūdina sielą. Stasys, užgrūdintas sielos žmogus, visada gyvas, linksmas ir, nežūrint gyvenimo vargų, visada su pakilia nuotaika žiūrėjo į gyvenimą. Dar būdamas pradžios mokykloje, suprato rusų prieštąudus jungo kartumą ir jau tada nešiojo ir platino draudžiamas lietuviškas knygas. Tačiau gimtame krašte nematė ateities. Ankstyvoje jaunystėje apledo savo namus ir atkeliavo į Ameriką. Čia pradžia buvo labai sunki. Dar nepilnametis būdamas, lenda į pozemį, anglių kasyklas ir sunkiai užsidirba pragyvenimui. Angliakasio darbas jam nenešė džiaugsmo. Nors ir sunkumų slegiamas, bet nenusimena ir įieško geresnio gyvenimo. Jis išjungia į lietuvių visuomeninį gyvenimą, chorų, vaidinimus, ypač į spaudą ir savaime tampa centre asmenybe. Stasys jaunas, pilnas gražių sumanymų, idėjų, troškimų mokslo ir šviesos, gerai valdys plunksną, pats brenčia į gyvenimo vargų ir kitus kviečia šviestis, veikti, dirbti ir bristi iš gyvenimo dumblo.

Igyvenęs tiek vargų, jis gyvai aprašo anų dienų lietuvių vargus ir išleidžia knygą, pravadinamą ja "Gyvenim dumblyje". Patsai būdamas aktyvus lietuviško gyvenimo ir teatro dalyvis, parašo keletą scenos veikalų, kurių siužetai palmti iš laiko nuotaikų ir idėjų.

Bostone pradegama leisti Ateitis. Stasys į šį darbą pasineria visa savo siela.

Iš Bostono jis kviečiamas į SLA Centrą. Čia įvertinami jo gabumai ir 1920 m. jis išrenkamas Tėvynės redaktorium.

Tikiu, kad daugelis prisimena Vitaitio redaguojamą Tėvynę.

Nuo 1929 m. Amerikoje pradėjo siausti depresija. Laikė depresijos daugelis žmonių neteko santaupų, namų ir t. t. Milijonai žmonių kščiojo be darbo ir buvo maitinami labdarinų įstaigų. Depresija skaudžiai palietė ir lietuvius. Atrodė, kad SLA atėjo paskutinės dienos. Kaip visada "suritęs laikui, komunistinis elementas atgyja. Komunistai pajuto, kad dabar atėjo laikas pasigrobtį SLA. Redaktorius Vitaitis panaudoja visus savo gabumus ir ragina lietuvius nepasiduoti komunistinei agitacijai. Jis leidžiasi į didelę, veik metus užtrukusią kelionę. Aplanko kuopas ir gvy žodžių kalba ir kiekvieno lietuviui širdį. Si jo kelionė SLA tekalnavo 800 dol. Tai tur būt viena pigiausių kelionių visoje SLA istorijoje. Bet jis žmones užgrūdino, ragindamas ne tik nugalėti depresiją, bet ir komunistų kėslus. Tai buvo laikai, kai tūkstančiai narių parodė tiesiog fanatišką meilę savo organizacijai. Komunistų rengti planai užgrobtį SLA numėjo niekais. Nors įe Chicago seime atplėdė apie 3.000 narių ir sukūrė savo susivienijimą, bet senasis lietuvių Susivienijimas liko gyvas ir nugalėjo visus sunkumus. Šių kovų centre asmenybe buvo Vitaitis. Jam tenka didžiausias nuopelnas, nes sunkiausiose dienose SLA išgelbėjo iš sunykimo.

1936 m. Kaune šaukiamas viso pasaulio lietuvių kongresas. Susivienijimas slūgsta savo judrumą Vitaiti. Kaune Vi-

taitis tuojau buvo įvertintas. Ministeris pirmininkas Tubelis jam duoda specialų raštą, kuriame prašoma valdžios pareigūnų teikti Tėvynės redaktoriumi visokią pagalbą vaiznėjant po kraštą. Vitaitis lanko ne tik savo gimtąją Dzukiją, bet ir visą Lietuvą. Ir ką jis mato? Kai jis apledo Lietuvą, mažė pageltusias smilgas Dzukijos smėlynuose, pašiurusias, sulysusias karves, duobėtus kelius, pakrypusias lūšnas. Dabar jis mato visai kitą vaizdą ir netiki savo akimis, kad per tokį trumpą laiką taip greit viskas galėjo pasikeisti. Dabar mato gražias sodybas, juodmargių bandas, automobilius, elektrą ir fabrikus. Tas vaizdas Stasį tiesiog pritenkė, kaip jis pats sakydavo.

Grįžęs į Ameriką, jis pamiršęs partinius interesus, labai gražiai aprašė tą naująją, prisikėlusią Lietuvą. Jis aprašė taip, kaip matė ir kaip jam atrodė, bet ne kaip reikalaujama politikai.

Neperrinktas Tėvynės redaktorium, Vitaitis niekuomet nesiskundė. Jis džiaugėsi, kad tėvynė Lietuva jo nepamiršo ir Gedimino ordenu už darbų apdovanojo.

S. Vitaitis vė buvo pakviestas į SLA Centrą. Ir čia jis savo darbštumu, sumanumu, pareiškumu ir tvarkingumu vėl pasizymėjo. Konversija, vaizai, projektai, atsiskaitimai, Pildomosios Tarybos ir seimu protokolai — visa tai buvo jo darbai. Šalia sekretoriaus dr. "miko, jis buvo centrinių, veiktoji visu darbų figūra.

S. E. Vitaitis niekuomet savo pareigų nepamiršo. Vis skubėjo ir tik Susivienijimu gyveno. Jei notėjai pasidaryti Stasio priešų, turėjai pakrikčiuoti SLA. Jis SLA gindavo kaip liūtas.

Tūkstančiai Susivienijimo narių, kurie skyrėsi su savo artimaisiais, nelaimių dienose patyrė SLA pagalbą ranka. Tūkstančiai gvyjų tik dabar pajus, ko neteko ir ką šaltas kapas pasimė. Tikiu, kad šie tūkstančiai narių, drauge su visa lietuviška visuomene nulenkys galvas šiam didžiam darbuotojui.

P. D.

"SVIESOS" SAMBŪRIO STOVYKLA - SUVAŽIAVIMAS

Rugsėjo 4-6 dienomis, Labor Day savaitgalį, "Sviesos" Sambūrio New Yorko skyrius buvo surengęs stovyklą. Stovyklavietė kalnyne prie Port Jervis, N. Y., ant skaidraus kalnų ežero kranto, turi geras maudymosi galimybes, daugybę valčių, lojimo arklių, žaidimų — net teniso — aikštę. Be grynai stovyklinių pramogų, plaukiojimo, lirstymosi, jodinėjimo, žaidimų ir kt., programoje buvo New Yorko skyriaus meno sekcijos suveiga su kol. dail. E. Urbaitytės paskaita, lietuviškų filmų demonstracija, išklausa iš juostelių viena iš Sambūrio Chicago skyriaus nuolatinių kultūrinių radijo valandėlių, vadinamų "Peikių Žiburėliais", ir vyko Sambūrio šiaurinės Amerikos regiono atstovų suvažiavimas, posėdžiaudamas per dvi dienas.

Regiono suvažiavimas išrinko naują šiaurinės Amerikos regiono valdybą, kuri kartu yra ir Sambūrio vyriausoji valdyba ir kurioi dabar įeina: Jonas Bilėnas, Jurgis Valaitis, Algimantas Gureckas, Kozmas Balkus ir Jonas Vilgalys. Daugiausia balsų gavo Jonas Bilėnas.

V. J.

W. Averell Harriman

Ji demokratų partijos vadai pasirinko kandidatą New Yorko valstybės gubernatoriaus rinkimams, nes F. D. Roosevelt, jr., nepasitikėjo, kaip "per daug nepriklausomu".

P. Martinienė, įgamedė Vie-nybės skaitytoja, turėjo operaciją, po kurios ji buvo išvykusi atostogų į Floridą.

Lietuviškas gintaras gaunamas New Yorke

Kur lietuvis ar lietuviškas gintaras, vis atsimins tėvynę ir Baltijos jūrą. Tai seniausia lietuviškas moters puošmena, Baltijos aukso vadinama. Senaisiais laikais klekviemas turistai atvykęs į Lietuvą, dažiausiai teiraudavosi apie Lietuvos gintarą ir jį įsigydamo. Šiandien mes patys išblaškylti pasaulyje, žvalgomės, kur rasti Baltijos gintaro.

Šimtmečiais, gintaras buvo Lietuvos eksporto prekė iš Lietuvos keliaus ir visus pasaulio kraštus. Gerai žinome, kad iš Lietuvos gintaras keliavo ir į Ameriką. Jau kuris laikas Vienybėje pastebėte Amber Guild, Ltd., 80-19 31st Ave., Jackson Heights, N. Y., garsinimą. Čia rašančiam teko lankyti šią firmą. Amber Guild, Ltd. vertėsi vien gintaro apdirbimu ir prekyba jau 50 metų. Prasidejus komplikacijoms Europoje, Amber Guild, Ltd., supirko didelius kiekius gintaro Lietuvoje ir jį apdirbimo, pardavinėjo visoje Amerikoje. Firma jau iš pirmo pasaulinio karo patyrimo žinojo, kaip sunku tokiu metu gauti gintarą, tad pasirūpino jo didesniais kiekiais.

Amber Guild, Ltd., yra viena rimčiausių ir seniausių gintaro apdirbimo ir prekybos firmų. Poreikis metais žinomas

prekybos žurnalas Business Week, norėdamas papuošti savo viršelį jūros auksu, didžiojoje Amerikoje kreipėsi į Amber Guild, Ltd., kad gautų didžiulį gintaro gabalą tai iliustracijai.

Savo gaminius firma siuntinėja po visą Ameriką, perein kalavus. Įdomu, kad latviai, sužinoję iš savo laikraščio apie tą firmą, labai daug gintaro tėvynės atminimui įsigyja. Firma, veikianti penkiasdešimt metų, yra plačiai žinoma ir patikima.

RUOSIAMAS SPAUDOS SUKAKTIES MINĖJIMAS

Lietuvių Bendruomenės New Yorko Kultūros Taryba ruošia 50 metų spaudos atgavimo sukakties koncertinį minėjimą, kuris įvyks rugsėjo 26 d. Brooklyn Museum salėje, Eastern Parkway ir Washington Ave., Brokolyne. Programoje sutiko dalyvauti solistė Vincė Jonuškaitė, pianistas Al. Mroziński ir choras, Stasčiūnui vadovaujant. Programa bus transliuojama per radiją. Pradžią 2 val. p.p.

TOSCANINI ORKESTRAS VEIKIA

Įkurta Symphony Foundation of America, Inc. — Plokštelės be dirigento. — Pirmasis koncertas Carnegie Hall, New Yorke, spalio 27 d. — Laukiama Toscanini grįžtant iš Italijos.

Arturo Toscanini

Paskutiniame NBC Simfonijos koncerte Carnegie Hall, New Yorke, praėjusį pavasarį susirinkusiai publikai ir milijonams radijo klausytojų Amerikoje, Kanadoje ir užjūriuose, buvo viešai paskelbta, kad Arturo Toscanini, dėl sveikatos ir senatvės, pasitraukia, kaip dirigentas ir jo garsusis orkestras atleidiamas.

Tai buvo nelaukta žinia ne tik klausytojams, orkestro nariams, bet, gal būt, ir pačiam dirigentui.

Mažai kam žinoma, kad tokį nelauktą sprendimą padarė National Broadcasting Company, kuri, kaip savo įnašą į Amerikos kultūrinį gyvenimą, 1936 metais įkūrė šį rinktinį muzikų orkestrą ir jo dirigentu pakvietė jau pagarsėjusį "maestro Toscanini".

Po septyniolikos metų, kai radiją pakeitė televizija ir simfoniniai koncertai nedavė milijoninio pelno, NBC nutarė, kad Amerikai toks "kultūrinis įnašas" nebereikalingas, nutylėdamas, kad vien iš šio orkestro plokštelių RCA praturtėjo 33 milijonais dolerių.

NBC pareigūnų aktas iš pagrindų sukrėtė Amerikos muzikinius sluoksnius. Negalimas daiktas, kritikai rašė, kad toks stiprus ir turtingas radijo ir televizijos tinklas, rankos motelėjimu galėtų sunaikinti tokių puikių orkestrų, kuris tikrai buvo Amerikos pažiba.

Spauda tai pasmerkė, o kiti pranašavo, kad jeigu tokia kryptimi einama, tai po poros metų Amerikai nebus reikalinga nė Metropolitan Opera. O ką jau bekalbėti apie mažiau žinomus orkestrus ar operos trupes.

Tai buvo didelis smūgis muzikos pasauliui, ir kas dėlto kaltas — Amerikos visuomenė ar kultūrinės veiklos globėjai bei sponsorai — būtų sunku išaiškinti.

NBC vadovybė, pas kurią dar vieną kartą lankėsi orkestro delegacija, įieškodama išeities, taip aiškino:

"Argi mes kalti, kad Amerikos visuomenė labiau pageidauja Eddie Fisher, Liberace ir kitų juokdarių, kad mūsų sponsorai ir skelbėjai, patalindami masėms, remia programą, kaip "I Love Lucy", Godfrey, Imogene Coca ir t. t. Simfonijos mums per brangiai kaštuoja, o be Toscanini jūsi mieko nereikšiate!"

Pastjutę tikrai niekam nereikalingi ir dvasinai prislėgti, orkestro nariai išsikirstė, o Toscanini grįžo į Italiją.

Bet nėra to blogo, kas neišeitų į gerą.

Namai pardavimui

NAMŲ SAVININKAMS: Turime šimtus nuomininkų, kuriems greitai reikia buto Broklyne arba Queens County. Mes galime jūsu butą išnuomoti tokiam nuomininkui, kuris jums patinka. Butas gali būti su arba be centralinio šildymo. Patys nuomininkai išdekoruos visą butą. Už visą šį patarnavimą savininkui nieko nereikia mokėti. Jeigu turite arba neturkūs turėsite tuščią butą, tuojau skambinkite mums telefonu: Virginia 9-842.

APDRAUDA - INSURANCE Mūsų apdraudus ekspertai tinkamai sutvarko ir parūpina visokią apdraudą namams, bizniam, automobiliams, baldams ir Life insurance. Bet kurios apdraudus reikalu, prašome kreiptis mūsų įstaigon.

ORMAN & MICHELSON 111-15 Jamaica Avenue Richmond Hill, N. Y. Virginia 9-842 arba Virginia 7-411 Valandos: Kasdien iki 8 val.

kestro nariai savo veiklą pirmiausia nori sustiprinti New Yorke. Spalio 27 d., Carnegie Hall, New Yorke, įvyksta pirmasis koncertas, o šiomis dienomis savo darbą pradeda, trekoruodami plokšteles, kurias orkestras įgros be dirigento!

Tai daroma keliais sumetimais: parodyti savo nepaprastą tobulumą, pabrėžti dabartinę būklę (pastovaus dirigento orkestras dar neturi ir tebelaukia atsakymo iš Toscanini). Be to, pirmiesiems mėnesiams norima suteikti dovana, prisimenant "sunkiąsias dienas". Šios plokštelės nebus pardavinėjamos, bet dovanojamos visiems mėnesiams, aukojusiems nemažiau 10 dol.

Symphony Foundation of America, Inc., netrukus plačiai ir jos veikla bus tikrai didelis ir naujas įnašas Amerikos kultūriniam gyvenimui. Bus rengiami koncertai jaunimui, gaminamos simfoninės filmos kinui ir televizijai, bus įgrota platus plokštelių repertuaras, neapsiribojant Beethoven, Brahms ar Mozartu, bet taip pat naudojantis įvairių tautų kūryba.

Šioje plačioje Symphony Foundation of America programoje bus progos išskirti ir lietuviams kompozitoriams bei muzikams, žinoma, tuo atveju, jei ir lietuvių parodys, kad tai yra ir jų pačių reikalas.

Kas gali ir nori, prašomi aukas siūsti: SYMPHONY FOUNDATION OF AMERICA, Room 100, Carnegie Hall, New York, N. Y.

V. Tysliavienė

Į GYDYTOJUS

New Yorko Lietuvių Gydytojų Draugija nutarė dalyvauti šių metų rugsėjo mėn. BALFO rinktiavoje ne kaip atskiras vienetas, bet kviečia visus gydytojus remti tą rinktiavą individualiai, nukreipiant visas lėšas tiesiog į BALFą. Gydytojų Draugija prašė BALFą suregistruoti gydytojų surinktas lėšas atskiram lape ir taraisi, kad šiais metais, kaip ir perėjais, dalį surinktų lėšų BALF pavestų L. Gyd. Draugijos nurodytiems asmenims.

Dr. V. Tercijonas

Pabaltijo Moterų Tarybos Lietuvių Atstovybė rengia muzikos popietę

Lietuvių Moterų Klubas, kurio pirmininkė yra operos solistė Vincė Jonuškaitė, sekma-dienį, spalio 3 d., 5 val. popiet, Baltic Freedom House (Lexington Ave. ir 70th Street, New Yorke) rengia muzikos popietę ir arbatėlę, kurio pelnas skiriamas buvusiam Toscanini orkestro fondui, Symphony Foundation of America.

Programoje dalyvaus orkestro kvartetas, kuris atliks ir lietuvių veikalus, taip pat pakviestas kalbėti fondų pirmininkas ir žinomas Amerikos kompozitorius Don Gillis.

Po programos bus arbatėlė, pobūvis ir susipažinimas su žymiais svečiais. Bilietas asmeniui \$2.00.

EXTRA DIVIDEND
LATEST QUARTERLY
INTEREST — DIVIDEND
(October 1, 1954)
2 1/2% Per Year
Plus Extra 1/4% Per Year

Deposits Made on or Before October 15
Will Draw Interest from October 1, 1954
Your Deposits in This Bank Are Fully Insured
Up to \$10,000.

★ THE Kings County SAVINGS BANK ★
135 BROADWAY at BEDFORD AVE.
539 Eastern Parkway at Nostrand Avenue
Member Federal Deposit Insurance Corporation